

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Utmutató a jelentések szerkesztéséhez

Irta: dr. Kármán Elemér, nagyváradai kir. ügyész.

ELSŐ CZIKK.

A csendőri jelentések szerkesztése.

4. A jelentések tartalma. (Folytatás.)

Ha a csendőr jelentést szerkeszt, szem előtt tartatja azt a régi jó diákverset, hogy

Ki? mit? miként? és mivel?
Mikor? hol? miért? s kivel?

A ki ez után a mondás után indul el a azt szemé elől nem töveztí és ügyel arra, hogy a jelentésében minderre a nyolcz kérdésre megadja a pontos feleletet, az biztos lehet felőle, hogy a jelentéséből semmi lényeges ki nem maradt. A következő lapokon az egyes főbb bűncselekményekre vonatkozólag, példaként pontonként egybeállítottuk, hogy mi mindennek kell a jelentésekben benne foglaltatniok, előbb azonban arról kell szólnunk, hogy ezeket az adatokat milyen módon adja elő a csendőri jelentés, vagyis hogy *hogyan szerkesztjük a jelentést.*

A csendőr ne állapítson meg a jelentésben tényeket és ne adjon elő a jelentésben tényállást. Azt, hogy a jelentés tárgyát képező cselekmény a valóságban hogyan történt és mi a való tényállás, csak az ítélőhíroság állapíthatja meg véglegesen. A tények mindaddig, míg a híre nem ítelt, vitásak. A csendőr csupán csak nyomoz, a híroság ítél. Ennek fogva feladata sem egyéb, mint a nyomozás adatainak egybegyűjtése és az adatok bejelentése a bíróságnak. Ne adjon a csendőr tehát *véleményt* arról, hogy az eseménynek *hogyan kellett történnie*; ez veszedelmes ép a csendőr munkájára nézve, mert utóbb az ügy másképp fordul, és akkor a tárgyalásokon a csendőr véleményét bírálgatják olyanok, a kiknek ahhoz joguk nincs. A csendőr a nyomozás bevezetése alkalmával a kikérdezésekről, a megsejlelt dolgokról jegyzeteket vett föl, a jelentés ne legyen más, mint e jegyzeteknek az írásba foglalása. A jelentés ne arról szóljon, hogy mi és hogyan történt, hanem, hogy a csendőrnek mit mondtak, a csendőr mit látott, hallott és észlelt és mit talált.

Minden jelentés azzal kezdődjék, hogy miként jutott a bűncselekmény a csendőrség tudomására?

Ha feljelentést tettek, adja elő a jelentésben, hogy ki tette azt és hogyan adta elő a rajta esett sérelmet és kit gyanúsít a cselekmény elkövetésével? Ha arról tettek jelentést, hogy valakit megölték, hogy hullát találtak, vagy tűz ütött ki, ki hozta azt híral s mit mondott? Ha azonban valami titkos bűncselekményről, p. o. magszetteljárásról, mérgezésről értesült az őrs, besugótól, a besugót ne nevezze meg, de ilyenkor is adja elő a jelentés elején, hogy mit tudott meg a besugótól.

A feljelentés vagy a hír vétele után a járőr a helyszíneire siet. Ennek megfelelően folytatása a jelentést is azzal, hogy a helyszínen ki és mit talált, mit szemlél meg, milyen nyomokat észlelt, a melyek fontosak lehetnek abban az ügyben. Itt ne felejtse el azt, hogy a bűntényekben sokszor a legkisebb dolog is fontos szerepet játszik, ezért a látottak leírásánál legyen inkább aprólékos, mint hogy valamit figyelmen kívül hagyjon. Különösen pontosan írja le azokat a tárgyakat, a melyeket a büntettes hátrahagyott s a melyek a további nyomozás fonálul használtattak fel.

Ha a helyszínen a járőr valami oly nyomot talált, a melylyel a nyomozás során valami kísérletet, próbát tett, p. o. lábnyomokat talált, azt felmérte és a gyanúsított csizmájával összehasonlította, akkor ne csak a próba eredményét közölje; nem elég ha a jelentésben az áll, hogy: *a helyszínen talált lábnyomokba a tettes csizmája beleillik.* — hanem írja le a méreteket, s jegyezze fel, ha a sarokról, a foltról vagy a csizma ulakjáról ismerte meg a lábnyomokat; ép így ha a meggyilkolt kezében hajszálat talált s azt a gyanúsítottal összehasonlította, írja le a jelentésben, hogy a hajszálat miben hasonlitanak a miben különböznek a másától, a kikét összehasonlította.

A helyszíni megsejlelése után a járőr kikérdezéseket fog fogantatosítani. Jelentésében ehhez kepest írja le, hogy minden kikérdezett egyén mi mindent mondott el. Azt senki sem kívánja a csendőrtől, hogy minden kikérdezett tanúnak vagy tettesnek minden szavát írja le, de a főbb kijelentéseket külön-külön szövegezzék meg. Az a mód, a mit sokan követnek, hogy t. i. a jelentésben leírják az esemény megtörténtét s azután odavetik, hogy: *«A. és B. C. tanúk a fenti tényállást egybehangzóan adták elő»* vagy éppen, hogy: *«a fenti tény-*

Első magyar vill. erőre berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerszállítója, az Oszkai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánoshid-utca 5. Gyári Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereket és alkatrészeket, Harmonikák erős elpusztításatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyék minden hangszerről külön küldetik. Magyarországi legnagyobb vonós és fúvó hangszerek gyára.

STOWASSER JÁNOS

osztályi és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerszállítója, az Oszkai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánoshid-utca 5. Gyári Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereket és alkatrészeket, Harmonikák erős elpusztításatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyék minden hangszerről külön küldetik. Magyarországi legnagyobb vonós és fúvó hangszerek gyára.

állásból reájuk vonatkozó részt a tényállásnak megfelelően adtak elő, nem ér sem a kir. ügyészség, sem a bíróság számára semmit. A kir. ügyészség ebből meg nem tudhatja, hogy a csendőrfőnök az illető tanu mit mondott, és milyen tanukra van szűkeg a főtárgyaláson. Ha azonban több tanu ugyanazt adja elő, a vallomások rövidég okáért egyesíthetők. Ugyanigy a gyanúsított kikerdezeséről nem elég azt mondani, hogy a büncselekményt beismerte, hanem meg kell mondani, hogy mit ismert be. A ki a főtárgyalásokat napnap után végig éli, elmondhatja, hogy ilyen jelentések alapján örökös a zavar: felesleges tanuk jönnek be, fontosak elmaradnak s az ügy addig húzódik, míg az események az emberek emlékezetében elmosódnak és a csendőr fáradságos munkája kárba vész.

Végül ha a csendőr házkutatást tartott, tárgyakat őrizetbe vett, akkor a házkutatásnál írja le, hogy milyen helyiségeket kutatott át, még akkor is, ha semmit sem talált. Mert ha nem mondja meg, hogy mi mindent kutatott, a bíróság azt hibeti, hogy valamelyik helyiségben tán még sem volt ott, s ott követett el mulasztást. A mit talált és őrizetbe vett, azt is pontosan sorolja fel.

Röviden szólva: a jelentés legyen a csendőr nyomozásának bü története. Ebből fogják látni a bíróságnál, hogy a csendőr milyen fáradságos és milyen becsületes munkát végzett, semmi a figyelmét el nem kerülte. S így tudja meg mindenki, a ki a jelentésből dolgozni és ítélni fog, hogy a csendőr jelentése nem pusztá ráfogásokat tartalmaz, s nem csak pnszta vélemény az, hogy a kit feljelentett, az bünös, hanem az összegyűjtött bizonyítékokkal be is tudja azt bizonyítani!

Ezen általános tanácsokat szemléltetőbbé kívánom tenni azzal, hogy itt néhány jelentés példáját közlöm. A ki figyelmesen átolvassa, tán észre fogja venni bennök, hogy a most előadott elvek mennyiben vannak azokban keresztülvive.

Az I. eset testi sértésről, a II. eset gyújtogatásról, a III. eset pedig a magzatelhajtásról szól és mind a három valóban megtörtént s e sorok írójának gyakorlatából merített eseményt foglal magában.

5. Jelentés, illetve lenyóvzlut példái.

I.

251. szám.

Tárgy: K. János n—i lakos elleni fejelentés súlyos testi sértés miatt.¹

Sz—i óra.

A kir. ügyészségnek

P.

Sz. 1910 június 20.

Jelentem, hogy N. községben súlyos testi sértés történt.

Az eset 1910 június 18-án jutott az örs tudomására, a nyomozás ugyanaznap bevezettetett és június 19-én befejeztetett.

K. János n—i lakos 1910 június 18-an este 8 órakor megjelent az örsön, beborozott állapotban, bekötött fejével és véres ruhában, és ott előadta, hogy őt W. József n—i lakos a R.-féle korcsmában fején megszurkálta; ő délután 4 óra óta volt a korcsmában, ott W. este 7 óra tájban őt minden ok nélkül gazembernek nevezte és reátámadt; ő erre a korcsmából kimenekült, mire W. utána rohant s a fejét összeszurkálta. Ő is védelmére kést rántott, de magát nem védhette, mert W. megszurta és elrohant. Ő ezután kocsit fogadott a korcsmárosnál, bebajtott Sz.-re, itt dr. Sch. járásorvos a fejét bekötötte, mire idejött jelentést tenni.

Ez elbeszélése közben K. János elővette zsebéből a kést, mutogatván, hogy azzal védte magát, mire a kikérdező őrparancsnok é zrevén, hogy a kés is véres, felbirta őt, hogy a nyomozás számára azt adja át, a mit K. meg is tett. E kést a járőr őrizetbe vette s e jelentés mellett az 1. számmal jelölt dobozban beszelgáltatja.²

L. Ferencz őrsvezető és N. János csendőrből álló járőr 1910 június 19-én a nyomozás bevezetése végett N. községbázánál megjelenván, ott Kl. József községi bírótól azt a értesítést nyerte, hogy W. József lakásán súlyos sérülésben fekszik és a hajnali órákban őt Sz. körorvos megvizsgálván, a sérülést életveszélyesnek találta. Együttal Kl. községi bíró előadta, hogy ő még az este beszélt W.-vel s ez azt mondta neki, hogy sérülését K. János okozta az R. korcsmájában.

A járőr a községi bíró e jelentése folytán felszólította a községi bírót, hogy az előjáróság W. Józsefet azonnal jegyzőkönyvileg hallgassa ki, egyúttal pedig küldönczczel szolgálati jegyet küldött a sz—i kir. járásbíróshoz is, majd kikérdezte az ügyben fekvő W. József n—i lakost a lakásán.³

W. József 47 éves, róm. kath. nős, négy gyermek atyja, kisbirtokos, n—i 25. bázsz. lakos előadta, hogy ő 1910 június 18-án délután 5 óra felé az R.-féle korcsmába ment, s ott M. János és N. Péter n—i lakosok asztala mellett telepedett le. Akkor már egy másik asztalnál jelen volt K. János, a ki kissé már boros állapotban volt. K. Jánossal ő ezelőtt jó barátságban volt, de most az haragszik rá, mert a tavasszal a közös megyén elvezető élő sövényt lenyeste és e miatt ő a sz—i főszolgabírónál feljelentette s K. Jánost ép a napokban meg is büntették e miatt. K. János a tulsó asztalnál egyedül ült és onnan átkialtott az ő asztalukhoz, odaszólva M. Jánosnak, hogy „hogyan lehet olyan emberrel egy asztalnál ülni, és ő reá mutatott. E re azt felelte, hogy „mindenki nézze meg magát”, mire K. János egy poharat dobott feléje, de az a falat érte és ott összetört. Ő erre megijedve, kiugrott az ajtón a tornácra s onnan az udvaron át menekülni akart, de K. János utána rohant és megragadta, a földhöz verte, s e közben érezte, hogy mel-

A legjobb órák,

legszolidabb ékszer, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi főtállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javítások 5 évi főtállás mellett, Arjegyzék ingyen!

lén és füle mellett több ízben megszurta. Ő kezével védekezett, s ki akarta ragadni kezéből a kést, de nem sikerült. A sérülés után még volt aunyi ereje, hogy haza ment s itt felesége sebeit kimosta. Nála kés nem volt. Ő K. Jánost meg nem sérelmezte. A járőr figyelmeztette W.-t, hogy L. János ép ellenkezőleg adta elő az esetet és azt állította, hogy őt szurkálta meg W. József, de sértett megmaradt állításai mellett és azt állította, hogy neki zsebkése sem volt és ha K. megsebesült ez attól lehet, hogy ő védelmére kezeivel ide-oda csapkodott s ekkor K. maga-magát sebezte meg.

W. Mária 40 éves, róm. kath., W. József neje és W. Mára 20 éves, róm. kath., ngyanannak leánya, n—i lakosok ' azt adták elő, hogy atyjuk a tegnapi napon, tehát 1910 június 18-án este 7 óra tájban véres ruhában, vérző fejjel jött haza s összeesett. Éjjel magához térvén, azt adta elő, hogy K. János őt az R-féle korcsma udvarán megtámadta és összeszurkálta. Előadták még, hogy W.-nek zsebkése egyáltalán nincsen, s mindnyájan önként felajánlották a házkutatás megtartását.

A járőr erre W.-nek ruháit, szobájában s konyhájában levő összes fiókjait s ládáit átkutatta, de sem zsebkést, sem véres kést nem talált.⁵

R. István korcsmajában a járőr megjelenvén, az udvaron a homokban jelentékeny mennyiségű eltaposott vérvnyomot talált.

R. István, 34 éves, ág. ev., nős, korcsmáros n—i 21. hsz. lakos előadta, hogy neki a verekedésről közvetlen tudomása nincs: látta, a mint szóváltás volt az ivóban K. és W. között s mikor K. poharat dobott W. felé, oda is ugrott és meg akarta gátolni a további verekedést. Ekkor azonban azok kirohantak, W. előre, K. pedig utána. K. délután 3 óra körül jött hozzá s 3 félliter 64 filléres könnyű bort ivott meg egyedül. W. csak egy féllitert rendelt ugyanabból. Ittas egyik sem volt. Tudja, hogy K. nagyon haragudott W.-re, mert feljelentésére megbüntették: neki többször mondta, hogy meg fogja verni.

A korcsmajában rajtuk kívül még jelen volt M. János, N. Péter n—i lakosok, továbbá K. Ferencz, a K. János testvére és az ő cselédje R. Mátyás.

M. János 42 éves, róm. kath., nős, n—i 10. házsz. lakos és N. Péter 46 éves róm. kath., n—i 62. házsz. lakos⁶ előadták, hogy ők június 18-án délután az R. korcsmajában ültek, és akkor még ott volt K. János, a ki folyton szidta W. Józsefet, mert miatta 50 koronára büntették meg a szolgabírósnál. Négy óra felé bejött W. József s melléjük ült. K. János odakiáltotta, hogy miért ülnek ők ilyen emberrel együtt. Erre W. odafeltele, hogy: nézd meg magadat! Ekkor K. János egy poharat dobott W. felé, de nem találta, a mire W. kirohant, K. pedig utána. Ők bennmaradtak. Más az ivóban nem volt a korcsmajáson kívül.

K. Ferencz 24 éves, róm. kath., nőtlen, K. János

testvére, n—i 60. házsz. lakos és R. Mátyás 17 éves, ág. ev. nőtlen, R. korcsmáros rokona és cselédje előadták, hogy ők az udvaron beszélgettek az istálló mellett, a mikor este 7 óra körül a korcsmajából kirohant W. József és utána K. János: K. utolérte W.-t és ekkor letépette a földre, s azt kiabálta: «véged van te kutya» s többször hozzája vágott. K. Ferencz kést nem látott egyiknél sem, de R. Mátyás látta a kést K. János kezében, a mint azzal vagdalódszott.⁶

Gyanúsított: K. János, K. Ferencz és Sch. Mária fia. 1866 április 2-án született, róm. kath. nős F. Juliánával, négy gyermek atyja, testi sértésért 1904 évben a sz—i járásbírósnál által 1 hónapi fogházzal büntetve volt, vagyonos földműves, n—i születésű és ottani 12. hsz. lakos, kikérdezésekor szintén ágyban fekvő betegen találtatott, előadta, hogy nem emlékszik rá, hogy közötté és W. között mikép kezdődött a verekedés, mert egész délután ivott. Tagadta, hogy neki szándéka volt W.-t bántani, hanem önvédelemből vette elő a kését, mert W. reátámadt. A járőr közölte vele M. János, N. Péter, K. Ferencz és R. Mátyás vallomásait, de ő megmaradt a mellett, hogy nem emlékszik rá, hogy szurt volna.⁷

A dr. Sch. járásorvos által K. János sérüléséről felvett látletet 2. % alatt, a dr. Sz. körorvos által W. József sérüléséről felvett látletet 3. % alatt csatoltatik.

Miután az orvosi látletet szerint W. József sérülése életveszélyes, állapota az örs által figyeltetni fog.

H. Mihály,
járásörnmester.

Magyarázst az I. példához.

Ebben az ügyben a kir. törvényszék K. Jánost elítélte a Btk. 301. §-ába ütköző súlyos testi sértés büntette miatt egy évi és hat hónapi börtönre, miután W. József sértett meggyógyult, de sérülésének gyógyulása 20 napon túl tartott. W. József ellen a kir. ügyészesség vádat nem is emelt.

A bíróság azt a tényállást állapította meg, hogy W. József a kérdéses alkalommal a korcsmajából kirohant, K. János utána ment és őt földre tepervén, késével megszurkálta, tehát ő a bűnös. E szerint a bíróság W. József sértett és a tanúk, különösen pedig K. Ferencz és R. Mátyás vallomásának adott hitelt, és azt állapította meg, hogy K. János önmagát sebezte meg, a mikor a letépett W. Józsefen feküdvén, késével szurkált s hadonászott.

A nyomozó csendőr, ha okosan és gondolkozva vezette a nyomozást: valószínűleg szintén abban a véleményben volt, hogy az esetnek így kellett történnie, de ennek a véleménynek nem adott a jelentésben kifejezést, hanem csupán az általa beszerzett adatokat jegyezte fel. Az sem változtatott a dolgon, hogy K. János, a tettes mindvégig tagadott: a járőr beszerzett annyi

Ha fáj a feje

ne tétovázzzék, hanem
használdjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postal szállítás.

adatot, hogy bűnössége egész nyilvánvaló volt a bíróság előtt.

Különösen kiemeljük még a következőket:

¹ A tárgy megjelölésének a feljelentett egyén nevével kell kezdődnie, az iktató könyvvel egyezően. Számos őr ezt azonban ekként fogalmazza; „K. János feljelentése súlyos testi sértésért” — ez nincs jól magyarul, mert azt jelenti, hogy K. János teszi a feljelentést. A jelen példa tárgy megjelölése, azt fejezi ki, a mit mondani kell a név elől maradt.

² E jelentésben foglalt esetet tulajdonképp az jelentette fel, a ki a tettes, a hogy a jelentés ezt kidomborítja és a jelentést ezzel kezdi, az azért helyes, mert akárhányszor az család legelőbb a csendőrséghez, a ki a legnagyobb bibás. Ez a körülmény a bíróság előtt nem jelentéktelen, mikor az egyes vallomásokat fontolgatja, a látja a gyanúsított ravaszságát.

³ Az életveszélyesen sérült egyént jegyzőkönyvileg az előjáráságnak kell kiballgatnia, de a nyomozás bevezetése végett ki kell kérdeznie a járőrnek is a ezt jelentésébe foglalni.

⁴ Ha két vagy több tanu a kikérdezéskor lényegében ugyanazt vallja akkor a jelentésben összesítetjük rövidség kedvéért a vallomásokat, de csakis ekkor.

⁵ Nagyon fontos, hogy a jelentésben benne van, hogy a sértettnél nem talált a járőr kést. Lehet ugyan, hogy volt neki a azt — tegyük fel — eldobta, de a járőrnek ezt be kell venni a jelentésbe azért, hogy a bíróságnál senki se gyanakodjék arra, hogy lehetett a sértettnél is kése, de a járőr elmulasztotta azt előkeríteni.

⁶ Itt ez a két tanu nem vall egyformán, mert egyik azt mondja, hogy látta a tettesnél a kést, a másik nem; hogy melyik tanu mond igazat, az mi reánk nem tartozik, azt majd a bíró dönti el, a ki megesketi a tanut. A jelentésben úgy adjuk elő, a hogy a tanu mondja. A kikérdezésnél természetesen figyelmeztetni kell őt, hogy mások másképp mondják, de ha ő megmarad a vallomásánál, belebeszélni semmit sem szabad.

⁷ Ugyanez áll, a mit az 5. jegyzetben elmondtunk a gyanúsítottira, A járőr a kihallgatásnál tartson elébe minden bizonyítékot, figyelmeztesse, hogy a tettes be van bizonyítva, de ha tagad: a jelentésben az legyen benne, a mit ő mond. A bíróságnál az ő tagadása úgy se használ, ha a járőr a bizonyítékokat ügyesen egybejűjtötte.

(Folyt. köv.)

Egy fegyencz tapasztalatai.

Irtá: A 22. számú fegyencz.

(Gyűjtötte és kiadta dr. Jaeger János fegyintézeti lelkész. *
Magyarra átdolgozta *.)

Ha élettapasztalataimat az alábbiakban leirom a sok esztendei büntetési időm alatt szerzett tapasztalataimból levonom következtetéseimet, úgy ez az igazság ér-

dekében történik. Ki kell jelentenem, hogy az igazságügyi hatóságok a annak közegei a gonosztevővel szemben sokat vétkeznek, mi igen megbosszulja magát a mi alatt leginkább ártatlanok szenvednek.

A mig az emberek olyanok lesznek, mint a milyenek, addig lehetetlen a gonosztettet a társadalomból kiirtani, ha minden tolvajt már első lopása után felakasztjuk. De ha a gonosztevőkkel ma emberségesen akarunk bánni, úgy ezt vagy igazán és egészen, vagy pedig egyáltalán ne tegyük.

Abban nem találok emberiséget, ha egy 18—20 éves fiatal embert, ki egy verekedés alkalmával talán agyonszurt valakit, nyolcz évi fegyházra ítéljük a őt azután jellemileg és erkölcsileg teljesen züllött gonosztevők közé dugjuk.

Nyolcz évi fegyház aránylag nem oly nagy büntetés azzal szemben, hogy nyolcz esztendeig az ország legzüllöttebb egyénéivel együtt kell élni! Ezt egyenesen bűnnek tartom, mert ezen környezet a fiatal embert örök időkre tönkre teszi! Sok ilyen fiatal ember van fegyintézeteinkben a maga az állam gondoskodik arról, hogy ezekből a gonosztevőknek egy egész hadserege létesüljön! Csak az, ki ezeket a dolgokat nem ismeri, állíthatja az ellenkezőjét!

Ha a nyilvánosság a gonosztevőkről és a büntetések végrehajtásáról ferdén ítél, úgy ez onnan származik, hogy sobasem ballgatják meg a büntetését végigszenvedő vagy vizsgálati fogságban levő gonosztevőt, hanem csupán a zöld asztalról vagy előítéleteken alapuló elvek után ítélnek.

A fegyintézetek könyvtári műveiben sokat olvastam a gonosztevőkről és a büntetések végrehajtásáról. Mennyi badarság van azokban összeírva! Ez egészen érthető, ha meggondoljuk, hogy az írók az anyagot oly egyénektől kapták, kik a körülményeket csak egyoldalulag ítélik meg. Még ügyészek, vizsgálóbírák és fegyintézeti alkalmazottak is sokszor hamis fogalmakkal ítélnek a gonosztevők helyzetét. Nézetem szerint csak maga a büntettes ítélheti meg helyesen a gonosztevők világát és a büntetések végrehajtását, ha kellő éleslátással rendelkezik a ha gondolkodni és érezni tud.

Az, mit az alábbiakban leírok, tényeken alapul, merő valóság a a szűkegesnél egy szóval sem tartalmaz többet!

Bevezetésül életemből akarok néhány adatot közölni, nevek nem tartoznak a dologra a így csak egy számmal fogom magamat megjelölni, egy számmal, melyet éveken át viseltem: 4293.

Szüleim szegény, de becsületes polgárok voltak a ha bázukban nem is volt minden úgy, a hogy annak lenni kellett volna, úgy arra még sincsen jogom, hogy erről elítélőleg nyilatkozzam, csak azt akarom felemlíteni, hogy szüleim vallásos dolgokat illetőleg teljes tudatlanságban éltek. Nem emlékszem, hogy egyszer is kényszerítettek volna, hogy a templomba menjek. Így az is tán értető, hogy én is épp oly tudatlanságban nőttem fel, mint a milyenben szüleim voltak a hogy azt, mit az iskolákban vallásos dolgokra vonatkozólag tanultam, hamarosan elfelejtettem.

Ennek daczára szüleim szigoruan neveltek. Akkor kaptam a legtöbb verést, ha apróságokat cseentem el tőlük. 17 éves voltam, midőn apám meghalt a akkor már három fogbázbüntetést, összesen 21 hónapot szenvedtem végig, pedig szüleim elég intésben, figyelmeztetésben, tanácsban, szemrehányásban és ütlegekben részesítettek.

Atyám cipész volt a így — bár irtóztam ezen mes-

* Először megjelent a H. Gross-féle „Archiv”-ban.

terségtől s festő akartam lenni — belőlem szintén cipészt akart nevelni.

Ha atyám nem ragaszkodott volna olyan nagyon ahhoz, hogy cipészt neveljen belőlem, talán becsületes ember lettem volna, de így mindég megszöktem a meszteremtől. Ismételtén kértem atyámat, engedje meg, hogy festő legyek, de ez nem használt semmit: cipésznek kellett lennem! Így lett belőlem rossz ember!

Atyám halála után eladtam az összes szerszámokat s egy nagybátyámban — ki üveges volt — mentem tanoncznak. Itt kitanultam s néhány évet külföldön is töltöttem.

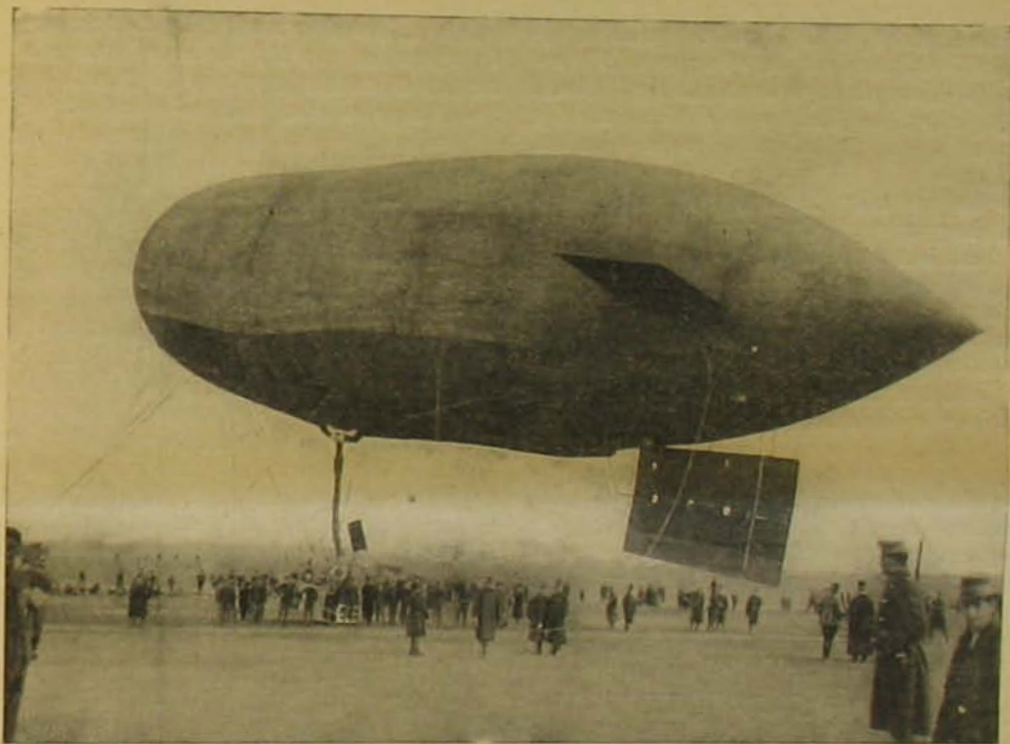
Az első néhány fogházbüntetésemén átsiklok, mert akkor még buta voltam ahhoz, hogy környezetemről —

már még nagyobb betöréseket fogok elkövetni, mert rabtársaimtól sokat tanultam, mit most értékesíteni akartam.

A börtönből kiszabadulván, megtakarított pénzem hamarosan elfogyott, munkát nem tudtam kapni s így a börtönben szerzett tapasztalataimat értékesítve, ismét betörtém, rajtavesztettem s öt évi börtönre ítéltettem.

Ezen öt év alatt észretértem s feltettem magamban, hogy ezután nem fogok a rendőrséggel, illetőleg a törvénytől összeütközésbe jönni, hanem mesterségemmel keresem majd kenyeremet.

De ember tervez és a — rendőrség végez! A börtönből való kiszabadulásom után haza — N. községbe — mentem, hogy ott a börtönben megtakarított pénzemet

A Parseval katonai léghajó felszállásra készen a rákosi gyakorlóterén.

mely pedig nevelőm volt — ítéletet mondhassek. Csak börtönbüntetéseimről s azoknak következményeiről fogok röviden elmélkedni.

Eleinte határtalanul könnyelmű voltam; nem kell tehát bővebben leírnom, hogy mikép jutottam első börtönbüntetésemhez. A munkám által keresett összeggel hamarosan nem tudtam kijönni, ha hétfőn munkába mentem, úgy először órámat kellett elzalogosítanom, bogy megélhessek; azután elzalogosítottam kabátomat s szombaton éppen csak annyi pénzem maradt, hogy az órámat s a kabátomat a zálogházból kiváltsam. Ha mégis maradt valami, úgy azt szórakozásokra költöttem.

Hogy egyszerre egy nagyobb pénzösszeghez jussak, — betörtém. Azonban rajtavesztém s három évi börtönre ítélték. Borzasztó volt előttem az a gondolat, hogy most börtönbe kerülök. Éjjel-nappal szökési tervekkel foglalkoztam s sikerült is a börtönből megszöknöm.

Azonnal ismét betörtém, hogy menekülésemhez a szükséges pénzt megszerezsem, de ismét letartóztattak s most már hat évi börtönre ítélték!

Hogy ezen hat év alatt nem javultam, kitünik abból, hogy azon szándékkal hagytam el a börtönt, hogy most

átvegyem. Az összeget azonban azért, hogy kénytelegyek munkába állani, csak részletekben fizették kezemhez. De ki ad nekem ott, a hol mindenki ismert s hol minden gyermek tudta, hogy börtönviselt ember vagyok — munkát? Kénytelen voltam tehát ismét az országra menni, hogy megkereshessem a kenyeremet. Otthonom nem volt s még most sincsen.

Rendőri felügyelet alatt állván, nem kaptam igazolási okmányokat, pedig azokra feltétlenül szükségem volt, hogy a becsületes uton maradjak. Tolvajnak és betörőnek nincs szüksége ily okmányokra, miután már azonban becsületes ember akartam lenni, ezekre szükségem volt, mert hiszen azok nélkül nem lehet munkát kapni.

Egyszer kértem egy illetőségi bizonyítványt, mire azt a hibetelen feleletet kaptam: „bogy ha valaki tudni akarja, kicsoda ön, csak táviratozzon ide!“. Ily eligazítás után nem volt mit tennem, mint hogy okmányok nélkül kezdtem meg vándorlásaimat. Ilyen körülmények között nagyon nehéz megint felvergődni s becsületes embernek lenni.

Ha éppen azok az egyének, kiknek kötelessége volna, hogy a volt gonosztevő felségélyezéséért mindent elkö-

vessenek, ily akadályokat gördítenek a szabadult fegyenc útjába, irgalmatlanul muszáj ismét megbuknia.

Feltettem magamban, hogy a börtönből történt kiszabadulásom után dolgozni fogok s hogy egy becsületes, tisztességes ember leszek. Okmányokat azonban nem adtak, nem kaptam tehát munkát s a pénzem elfogyván, kénytelen voltam koldulni. Ezért 21 napra elzártak s eltoloncoltak.

Hosszas vándorlás után Franciaországba kerültem. Párisban 14 napig fát aprítottam, de egyéb munkát nem tudtam találni, folytattam tehát vándorlásaimat s sikerült a lyoni konszultátnál 20 franknyi segílyt kieszközölnöm. Innen Marseillebe vándoroltam, hol mint fűtő egy angol hajó szolgálatába lépve, Hamburgba kerültem. Az ottani konszultátnál azt adtam elő, hogy okmányaim a hajón elvesztek s így sikerült egy igazoló okmányt szereznem, melylyel K. udvari üvegesnél munkát kaptam, hol $\frac{1}{2}$ évig szolgáltam. Onnan való távozásomkor igen jó bizonyítványt kaptam. Heti bérem ugyan nem volt nagy, de italban és ételben mindég mértékletes ember lévén, hetenkint félre is tethettem egy csokély összeget.

Miután ezen helyen már $\frac{1}{2}$ év óta szolgáltam, remélni kezdtem, hogy a rendőrség ezental békében fog hagyni, mert hiszen eszem ágába sem volt, hogy ismét törvénytelenégeket kövessék el.

Sajnos, reményemben csalódtam.

Egyik napon egy rendőrségi szolgálta azon üzenettel lép a műhelybe, hogy jöjjenek el a rendőrségre, valamit akarnak tőlem kérdezni. Tudtam mindjárt, hogy ez mit jelent, reményeimet s bátorságomat azonnal elvesztettem.

A rendőrségnél értésemre adták, hogy a személyemre vonatkozó adatok beérkeztek s hogy rendőri felügyelet alatt állok. Kérdésre kénytelen voltam beismerni, hogy ez igaz, de egyben nagyon kértem a rendőrtanácsost, lenne oly kegyes s gondoskodnék arról, hogy ez ne jusson a nyilvánosságra, mert akkor feltétlenül elveszítem kenyeremet. A jó ember erre azt felelte: «Kénytelen vagyok a rendőrlégénységet az ügyről tájékoztatni s így nem állhatok jót, hogy itt-ott valami ki ne sárvárogjon». Erre ballgattam s beletörődtem szomorú sorsomba.

Hamarosan észrevettem, hogy a rendőrség engemet szemmel kísér. Ha egy rendőr valahol megpillantott, a körülállóknak mindég sugott valamit.

Különösen egy rendőr érdeklődött nagyon irántam. Ebéd közben egyszer ez az ember belép a vendéglőbe hol ebédelni szoktam s ott sok más munkás előtt a személyemre vonatkozó adatokat kérde tőlem, holott az összes rám vonatkozó adatokról a rendőrség már kelően tájékozva volt.

Elképzelhető, hogy ez mily kellemetlen következményekkel járt. Úgy történt a hogyan előre láttam: vasárnap gazdám felmondta nekem a szolgálatot. A rendőrségtől kapott egy levelet, melyben tudomására hozzák, hogy lopásért és betöréses lopásért már több ízben lettem büntetve, hogy rendőri felügyelet alatt állok s hogy a rendőrség saukságesnek tartja ezekről munkaadómát tájékozni.

Kint voltam tehát megint az országuton.

Szerencsémre hamarosan ismét kaptam állást. Igen meg voltam elégedve helyemmel s hogy egészen biztosan érzem magamat, a kormányhoz egy kérvényt nyújtottam be, melyben eddigi szenvedéseimet leírva,

kértem, hogy mentessenek fel a rendőri felügyelet alól! — Erre mi történt? — A kormány a kérvényemet leküldötte a rendőrségnek s egy napon kinyílik a műhely ajtaja, egy rendőr lép be s oly bangosan, hogy az összes jelenlevők ballották, nevémet kiáltva azt mondja: «Jelentkeztek a rendőrségnél, hogy ott a rendőri felügyeletre vonatkozó ügyét elintézzék». — Ha ebben a pillanatban egy forgópisztoly lett volna nálam, azt az embert képes lettem volna lelőni! Csak képzeljek el: a mester, három inas s a tanoncok jelenlétében ez az ember egy ily alávaló tapintatlanságot követ el! — Ennek az volt a következménye, hogy a következő vasárnap megint csak felmondták nekem a szolgálatot s ismét kint voltam az országuton! Tehát nincs számomra pihenés? Pedig mennyire vágyódtam nyugalom után! Oly lelki állapotban voltam, hogy minden rendőrznek a torkát képes lettem volna felmetszeni! Csak azért, hogy a kiszabadult fegyenczekkel ne legyen a rendőrségnek dolga, bünbe kergeti őket! Ez furesának bangzik, de így van! A helyett, hogy a rendőrség a kiszabadult fegyenczet fel emelné, segítségére lenne, a bünbe, a visszaesésbe kergeti őt!

Elkeseredésemben s látván, hogy tisztességes munkából már többé nem tudok megélni, egy újabb betörést követtem el. Letartóztatattam s négy évi börtönre ítéltettem. Az ügyész nyolcz évi börtönt javasolt s azzal érvelt, hogy bár a tett magában nem teszi ezt a magas büntetést indokolttá, mégis, tekintettel a szokásszerűségre, ezen esetben a törvény egész szigorút kell alkalmazni. Nálam javulásra nincsen kilátás s csak arról van szó, hogy lehetőleg hosszú ideig tartsanak zár alatt!

Sirni szerettem volna ezen szavak hallatára, de nem szóltam semmit s most tőröm büntetésemet. Ki tett engemet gonoszabbá az oktalan állatnál? Ki segített nekem, hogy a börtönből szabadulva, nem maradhattam a javulás útján, hanem tiszszerte gonoszabb lettem, mint voltam?

Természettudományi ismeretek hajdan.

II.

A csillaghullások és meteorkövek legrégebbi ismeretét is a kínaiaknak köszönhetjük; azok már az indiai és kínai évkönyvekben időszámításunk előtt több ezer esztendővel nagy szerepet játszottak. Biot azokból 52-t gyűjtött össze. Két márciusi áramot különböztetnek meg. Ugyanis a meteorhullások időszakait egymás mellé állítva, bizonyos szakaszszerűséget tapasztalunk, mely szerint a polgári naptár bizonyos napjain újból visszatérnek. Mi ezen tényt csak 1832-ben s a reá következő

BUTOR

késpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTBEU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

években derítettük föl, midőn Humboldt a novemberi és Quetelet az augusztusi vagy úgynevezett Lörincz-áramot földzte föl. Az első legrégebb följegyzés Krisztus előtt 687-ről van; legrégebb meteorokó-hullás Krisztus előtt 644-ről, tehát 176 esztendővel az egos-potamosi roppant meteor hullása előtt. Krisztus előtt 644-től Kr. után 333-ig 16 meteorokó-hullás van följegyezve nálunk, míg a görögök és rómaiak ez időszak előtt csak négyet említenek.

pompás faragványok, emberalakok, bikák, szárnyas oroslánok, sphinxek, a napfényre jutásnál részben porrá zúzva, nagyzerű féldomborművek, ékirások. A domborművek részint roppant bálványképekkel, részint az asszir királyok barezaival — melyek néha a csata kezdetétől a győzelmes hazatérésig lefolyt részleteket tartalmazák — számos ékirás példányok, királyok fölfedezett levéltárai, agyag-hengerek s törvénytáblák, tornyok, isten-jegyzékek, különböző bronz ódonságok: kulcsok,

Wellman és léghajója, mellyel át akart kelni az Atlanti-Oceánon.

Khina népétől, mely sajátos merevségét egészen a legutóbbi időkig megőrizte, most már forduljunk Ninive romjaihoz. Hármezer esztendő vonult keresztül Asszírnia halmain, a viharok és szenvedélynek, a sötétségnek és fénynek hármezer esztendeje, s végre a sir ismét kiadja a maga halottait. Botta francia konzul által a negyvenes évek elején, Ninive környékén megkezdett ásások óta az asszir faragványok és föliratok gazdag kínesei kerültek napfényre: roppant királyi paloták csarnokokkal, termekkel s tornácokkal, melyeken a tűz pusztításának nyomainak láthatók, — kolosszális

kelyhek, harangok, stb., mind beláthatatlan fontossággal bírnak a történetbúvár előtt, miután ugyanakkor a perzsai ékirás olvasását is siker koronázta.

Rawlinson Perzsiában, Lassen Bonnbán egyidejűleg foglalkoztak a feladat megoldásával, s későbbi összehasonlítás alkalmával, a függetlenül elért eredmény csak egyetlen betűben tért el egymástól. A domborműveken s faragványokon a táveső teljes hiánya elárulta ősrégiességét, s az embert bámulat fogja el a kivitel ritka tökélyének láttára, p. o. hol még a zsidó hadifoglyok jellemző vonásai is kivehetők.

Ezen ásatások alkalmával egy tárgyat találtak, mely bár a művészet egyéb maradványai mellett a kutató előtt kicsinynek s elvetendőnek tűnt föl, de ennek daczára még amazoknál is inkább megérdemelte a gondolkodó észlelő figyelmét. A kis tárgy egy hegyikristály-lencse volt. Az egész majdnem hibetetlen. Lapjai közül az egyik a kristály természetesen síkklapja, a másik domború an kőszőrűlvo; határvonala nem teljesen kerek, vastagsága egyenlőtlen. Gyótávola $4\frac{1}{2}$ angol hüvelyk. Sir Brewster Dávid, a nagy természetundó azt biszi, hogy a lencsét valósággal láttani csélokra használták.

Így hát a legrégibb népek már ismerték volna a lencse nagyító képességét, mit ők az üveg feltalálása előtt átlátszó kövekből készítettek s talán fegyverzett szemeiket még az égboltra is irányzzák. Sőt újabb időben a ninivei ásatások alkalmával üveglencsákat is találtak, melyek szintén a láttani csélokra használat mellett tanuskodnak. Mert a khinaiai, indiaiai, egyiptomiak Kristus előtt egy pár ezer esztendővel értették az üvegekészítés módját. Egyiptomban pedig oly emlékszbrokat s festményeket találtak, melyek munkálkodó üvegfúvókat ábrásolnak. A rajtok lévő ékírás pedig odamutat, hogy ezen művek Kristus előtt több ezer esztendővel élt uralkodó alatt készültek. A khinaiai pedig az üvegből nemcsak tükröket, harangokat, trombitákat készítettek, hanem természetesen színre festett szőlőfürtök s más alakok előállítására is használták.

Tény az, hogy az egyiptomiak, indok és a csillagvizsgáló khaldeaiak, nagyon, de nagyon régen gyűjtötték csillagászati észleleteket s az égbolt érdekes pontjait nyomozták. A világáros Babilon bezárt papsztyáljai megőrizték és szaporították a csillagászati ismeret ósrégi fényét. Belus pyramistemploma is a csillagok vizagálására szolgált; onnót jelentették meg az új óráit. Számtalan csillagász-iskola közezőni létét, ezen később feloszlott papi osztályoknak; ily iskolákról s azok négy képviselőjéről Strabo is tesz említést. Számos es sok esztendőre szóló csillagászati észleletet, a holdmozgás ósmeretét tanulták a görögök a khaldeaiaktól. Kallisthenes, Nagy Sándor korában élt görög bölcsező, Babilonból oly csillagászati hűvrlatokat vitt magával Görögországba, melyek Porphyrius szerint Sándornak Babilonba bevonulása előtt 1903 esztendeig nyúltak föl. A görögök állatkörüket valószínűleg a khaldeaiak (dodokametriájától kölcsönözték, s még az is bizonytalan — mondja Humboldt, — mi illeti a khaldeaiakat a legrégibb Pythagoras-féle elméletekhez az égbolt valódi mivoltára, a bolygók pályájára és Apollonides Myndius szerint hosszúság, szabályos pályájukon ismét visszatérő bolygókra nézve.

Görög írókból tudjuk, hogy a régiek előtt bizonyos nagyító szerek nem valának ósmeretlenek. Aristophanes „Felhő-jében gyűjtő kristályokról szól, — Sonea ósmeri az üreget, vízzel telt üveggolyók nagyító erejét, — Plinius homorú smaragd-lencséről emlékezik, mi valószínűleg nem volt egyéb, mint zöldre festett üveg, s azon mézte Nero császár a harezjátékokat, pedig mint tudjuk, a homorú szemüveg-rövidlátóknak való. Ily alakban azonban csillagászatra nem használták. Ellenben bizonyos, hogy már igen korán kúrtókon keresztül, vagy mély kutakból vizagálták a csillagokat, miknek segítségével azokat esthajnalon könnyebben és hamarabb fölismerték, mert így fényöknek hatályossága s a kisugárzás ereje által látszó nagyságuk növekedett, s a nagyítás

a közelség benyomását idézván elő, az égboltot látszólag megközelítette. Kleonedes már azt jegyzi meg, hogy mély víztartókból a nap nagyobbknak látezik, „a homályos és nyirkos levegő miatt.“ De nem való Aristoteles azon állítása, hogy a bányák mély torkából, a kémény üregéből, a csillagok még nappal is szembe tünnek; Humboldt Amerikában és Szibériában tartózkodása alatt basonlót sem maga nem észlelt, sem más efféle tapaszalt emberekkel nem találkozott.

A csévek használatának első nyomaival az arab csillagászoknál találkozunk. Összekapcsolták azokat elmés mérészközökkel s vizagálataiknak ez által eddig nem ósmert pontoságot kölcsönözték. Ily bonyolult készülék állott a Hulgú által emelt osillagásztornyon Meraghaban. Természetesen az arabok csillagászati tevékenységéaránylag sokkal későbbi időre esik, s így nem lehet eldönteni, mennyit köszönhettek a khaldeaiaknak, az indeknak és az alexandriai iskolának. Ind bolygótáblákat még a 8. század végén fordítottak arab nyelvre Alpbazari és Alkoreami, s arab matematikusok vándoroltak Indiába a csillagászat tanulmányozása végett, kik aztán a tudományt több lényeges tekintetben magok is előre vitték.

A fegyverzetlen szem az égbolt csillagseregéből megnyit képes felölelni, a rezezhártya különböző érzékenysége mellett, általában meg nem batározható. Humboldt egy ötödik nagyságú csillagot, Alcorn említ, melyet az arabok „Saidak“-nak (próbalónak) neveztek, mert rajta szokták a láterót megpróbalni. Ezen középláteróra vonatkozó meghatározás azonban változik a levegő tisztasága vagy homályossága szerint. Mindig találkoztak egyes rendkívül észlelésének, kik hatodik nagyságú kisebb csillagokat is fölismertek fegyverzetlen szemmel is. Hipparkhus, az egész ókor legnagyobb észlelő csillagász, ki először adott a görögöknek csillagászati táblákat és saját álló csillag-észleleteit a korábbi alexandriai csillagászokéival összehasonlítva, az éjnapgyen előhaldását fölfedezte, derült, holdtalan éjszakán a fiastyik-csoportban a betedik csillagot, Celaeno-t jól fölismerte. Humboldt is említ egy 1837-ben Boroszlóban meghalt szabó mestert, ki Jupiter bolygóit (hat-heted nagyságú csillagok) holdtalan éjszakákon megkülönböztette, a melyek élesen körvonalazott pontoknak tüntek fel előtte, menten a gátoló kisugárzásoktól s csóvaktól. A fegyverzetlen látás korszakába esnek még: Kopernikus világ-rendszere, Tycho de Brahe nagyon tökéletes észleletei, sőt még a Kepler-féle törvények feltalálása is. Csak 1608-ra jut a távcső fölfedezése. Ezen esztendőben Lippershey János middelburgi szemüveg-készítő, egy eszközt küldött Hollandia rendének, „mellyel messze lehetne látni.“ S azt kérte, hogy találmányáért 30 esztendőre szóló szabadalmat, vagy évi nyugdíjat adományozzanak neki; de a rendek elég nagylelkűek voltak tőle úgy az egyiket, mint a másikat megtagadni. Galilei értesülvén az új találmányról, maga is készített egyet 1609-ben s azt a velencei dogának s a tanácsuraknak ajánlá. Ugyanekkor pedig Janssen János és fia Zakariás, szintén middelburgi szemüveg-készítők, a nagyító-üveg feltalálása által szereztek magoknak érdemet. E két megbecsülhetlen eszköz telát Németalföldön látott napvilágot, de az elasz föld hozta meg azoknak első gyümölcsseit. Ott alkalmazza a távcsövet csillagászati csélokra Galilei s fölfedezte Jupiter bolygóit, Saturnus gyűrűjét, Venus sarlóalakját s nem sokkal azután a napfoltokat. A táv-

ÉLELMISZEREKET

legjutyányosabban szállít

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. csendőrség és a ca. és kir. lindsereg részére.

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT cég

BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉRT 1. SZÁM.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

csövi látás tehát mindössze 267 esztendő. Galilei Jupiter bolygót kétszeres nagyítás mellett találta meg; különben sohasem használt 32-nél erősebbet. A távcsövet mérőeszközökkel összekapcsolni, 1634-ben Morin találmánya, a ő kezdte meg egyszeremind a nappali csilgavizsgálat.

A caillagászat terén Herschel Vilmos csodálatraméltó fölfedezéseit azon óriás távcsövek alkalmazása által eszközölte, melyeket maga készített, s a melyek magukban véve is elegendők volnának, hogy nevét halhatatlanná tegyék. Első távcsövéét 1774-ben 36 éves korában hozta létre. De az általa készített több mint 400 távcső között különösen kettő van olyan, melyekhez az utókor a halhatatlan férfiú nevét kötni szokta. Az egyik 20 láb hosszú volt s 6000-szeres nagyítással még használni lehetett; a másikkal nyílása $49\frac{1}{2}$ hüvelyket tett s nagyítását 7000-szeresre lehetett fokozni annak túlterhelése nélkül. Egy másik óriási távcsövet Rosse lord készített 1842-ben. A tükör átmérője hat angol lábot és a gyújtóvolság 50 lábot tett. A tükör térfogata 4071 □ angol hüvelyk, míg a Herschel-féle óriási távcsőnek térfogata csak 1811 □ hüvelyk, — így az elsőnél a tükörből kijövő világtömeg is kétszer olyan nagy mint az utóbbinál, már pedig mint tudjuk ez a körülmény föltételezi a távcsőnek a világűrbe behatoló képességét.

Az ember eszközöket talált ki, a természettől korlátozt látókörének bámulatos kiterjesztésére: de azért még ma is legtökéletesebb látszer az egészséges szem, a mihez hasonlót sem a tudomány, sem a művészet nem képes előállítani.

KÉPEINKHEZ.

A Parseval Budapesten.

Parseval katonai léghajót mutatjuk be olvasóinknak, mely bennünket annál közelebről érdekel, mert a vele megtett ut éppen a mi hadseregünk léghajós osztályának jól sikerült kísérlete volt. A Parseval október 24-én indult el Fischamendből Budapestre s bár az erős szél mellett csak Győrre jöhetett s ott leszállni kényszerült, a szél csenedése után még aznap d. u. 1 órakor mégis folytatta az utat Budapest felé s 300 méter magasságban, a Duna irányát követve, este hat óratájban megjelent Budapest felett a Parseval s kevéssel később a volt repülőversenyterén, a hol a kirendelt katonaság már várta, szerencsésen le is szállott. Coffony kapitány, Berlepsch báró és Mansbarth főhadnagyok és egy főőrszolgálatot teljesítő káplár jött a Parsevallal. Egy napi itt tartózkodás után, mely idő alatt a léghajó mikénti működése iránt érdeklődő tisztikar kedvéért egy jól sikerült próbafelzállást is rendeztek Budapesten, október 27-én d. e. fél 10 óra tájban, a bucsuzásra összegyűlt katonai és polgári sokadalom éljenzése mellett visszaindult a Parseval s egyfolytában megtett öt órai ut után, d. u. 3 óra tájban szerencsésen visszaérkezett Fischamendbe.

Wellman és léghajója.

A levegő meghódítása érdekében folytatott és már sok esetben halállal végződött sikertelen kísérletek dacára még folyton akadnak vállalkozó szellemű emberek, a kik újabb és újabb módokat szerint ostromolják a levegőt. Ezáltal, a változatosság kedvéért, nem repülőgéppel való és nem is oly rövid idejű és távolraugó kísérletről van szó, hanem egy képzelet tekintetében is túlmerész vállalkozásról, a mely ba sikerült volna, minden állításnál ékebben bizonyította volna a német Zeppelin gróf azon véleményét, hogy a kormányozható léghajó az, a mely megdönthetetlenül a levegő urává teszi az embert.

Wellman amerikai léghajós ugyanis, a kinek arcképét és léghajóját egyik képünkön bemutatjuk, többszöri sikertelen kísérlete dacára ama régi és merész tervét akarta a közelmúltban megvalósítani, hogy America nevű léghajójával Newyorkból indulva, átkel az Atlanti-óceánon Angolországba. Október hó 16-án aztán, utitársai unozolására, utnak is indult Marconi-féle táviróval és egy hónapra való eséllyel ellátott léghajóján hatód-magával. Eleinte minden jól ment, mint azt szikra táviróval ismételtelen jelentette a merész társaság, később azonban újabb és újabb bajok keletkeztek a léghajó körül. Először a motor hibázott meg, úgy, hogy meg kellett állítani, majd a tartalékgép is felmondta a szolgálatot s teljesen a szélre kellett magokat bízni. Majd a tulerős szél mellett kedvezőtlené, sőt veszélyessé vált helyzetet súlyosbította a majdnem átláthatatlan sűrű köd, a mely miatt az irányt is elvesztették, s a léghajót teljes gőzzel követő Oliviera-yacht is elmaradt tőlök. Közben teljes erővel tört ki a vihar s Wellman és öt társa a legsivárabb reménytelenséggel néztek a jövő elébe. Negyvennyolcz óráig semmi hirt se kaptak az érdeklődők a merész utasokról, a kiket már éppen legválságosabb helyzetükben a Trent nevű gőzhajó kapitányának, az erős szélben való három órai manővrozás után sikerült hajójára venni s a 72 óráig tartó küzdelmes helyzetből kimenteni.

HIREK.

A kegyelet adója. A budapesti csendőrtisztikar, az előző évekhez hasonlóan, az idén is kegyelettel adózott az elkunyt bajtársak emlékének, amennyiben a pesti és budai temetőekben nyugvó bajtársak sírjait Mindszentek napján megkoszoruztatta, kivilágíttatta és azokat testületileg felkereste.

Rablás. Október 26-án éjjel 11 órakor Bohács Kálmán hevesi földbirtokoshoz két bekormozott arcu férfi állított be s annak bárom caelédjét botokkal és késekkel megfélemlítve, megkötözték s azok egyikével a földbirtokost lakásáról kihivaták, kit kézzel való bántalmazás után szintén megkötözték és 1250 korona készpénz, egy darab 9000 és egy darab 7000 koronáról szóló takarékkönyv, három darab pisztoly és esuat evőeszközök elrablása után kocsin elmenekültek. Az ismeretlen tettesek után, kik állítólag ozigányok voltak, a nyomozás széles mederben folyik.

Ellenszegülés. Steimnacher János csendőr október 23-án délután a baranyamegyei Dunaszekesőn Bari Ferenc ottani lakos ellenszegüléssel szemben, annak könnyű sérülésével végződő szuronyfegyvert használt.

Kérelem. Albert Márton csendőr cz. örevesedő, ki Brassóme gyében Zernest községben állomásozik, kéri Csutak Gyula kovásznai születésű csendőrt vagy bárki mást, ki annak jelenlegi tartózkodási helyét és esetleges új foglalkozását ismeri, bogy azt vele közölni esiveskedjék.

Postai szállítás jogának megvonása. A m. kir. belügyminiszter a Willmore Fred. londoni orvos által kiadott s a fogamzás meggátolására szolgáló „Szerencse” nevű készülek leírását és ajánlását tartalmazó „A tudás

függetlenné tesz. czimmel ellátott nyomtatványtól és az abhoz mellékelve levő .Tekintetes N. N. l. megszólítással kezdődő sokszorosított levélről a postai szállítási jogot a magyar szent korona országai területére nézve megvonta.

KÜLÖNFÉLÉK.

A villámcsapás. A francia mezőgazdák és mezőgazdasági iparúzők lapjában olvassuk az alábbi érdekes összeállítást: Szabadon mezőn zivatar alkalmával ha állunk, de különösen ha futunk, ki vagyunk téve a villám ütésének. Minden kiálló fa, torony, egyedül álló épületek csúcsai szintén emelik azt a potenciál-különbséget, mely a felbő és a föld között fennáll. Maga a nagy területű erdő belseje kevésbé veszedelemes, de igenis az erdőszélen futni vagy járni nem tanácsos. Erdekes megfigyelni, hogy a szabadon lanyázó nomád emberek, azonkívül a gazdaság pusztán élői: a pásztorok, csészők, csikósok a közelgő zivatar idején tüzet gyújtanak, de nem száraz anyaggal, hanem nedves ággal és galylyal fedik be a tüzet, hogy nehéz színű, gőztartalmú füst szálljon az ég felé és helyesen vélekednek, hogy ezzel a villámütés ellen kellően meg vannak védve. Ezt a bahonának látszó szokását az új kutatás igazolta. A füst és az égési termék, különösen a füst páratartalma csökkenti azt a feszültséget, mely szükséges, hogy a villám a levegőt átüttesse. Végeredményében tehát a házak füstölő kéményei lassú, de biztos levezelik a villámnak. A nagy városok óriási területén füstölő számtalan kémény magyarázza az aránylag kicsiny számú villámütést. Még a gyári kémény is a villámhárító mellett füstölésének köszöni azt, hogy a villámcsapás oly ritkán üt beléje. 1000 templomra esik átlag 0.3, 1000 szélmalomra 0.5, 1000 gyárkéményre 0.3 villámcsapás. Igaz, hogy a gyárkéményt rendszeresen villámhárító is védi. A városi villámütések statisztikája még a gyárkéménynél is kedvezőbb. Zivatar idején tehát tüzet gyújtunk, ha szabadban vagyunk, a tanyai házakban meg a kemenczében gyújtunk be.

A gyermekek iszákossága. A gyermekek újabban mind nagyobb számmal követnek el olyan dolgokat, melyek miatt a büntető-törvényekkel gyűlik meg a bajuk. Ez a dolog arra készítette az olasz kormányt, hogy a kérdés tanulmányozására a szükséges törvényes intézkedések megállapítására bizottságot küldött ki. A bizottság javaslatait most nyilvánosságra bocsátották; a munkálatokban több, bennünket érdeklő rendszabály javaslása foglaltatik. A törvénytervezet szerint minden olaszországi elemi- és középiskolában, valamint továbbképző tanfolyamon havonként legalább egy órát kell szentelni az alkoholizmus káros hatásainak a megbeszélésére. Az esteli iskolákban mindig vasárnap este tartandó meg ez az előadás. Iskolákban és nevelő-intézetekben, iskolai kirándulásokon és iskolai ünnepségeken nem szabad a tanítószemélyzetnek, a tanuló-ifjúságnak bort vagy bármily más alkoholtartalmu italtadni, ha csak a szülőik azok az ellenkezőjét nem kívánják. Nagyon fontosak azok a rendszabályjavaslatok, a melyek alkoholos italok elárúsító helyeire vonatkoznak. Kimérőket tizenöt éven aluli gyermekek csak szülőik kíséretében látogathatnak. Huszonegy éven aluli embereknek nem szabad szeszes italt eladni. A kimérőknek legalább öt-száz méternyre kell az iskolától, nyilvános nevelő-inté-

zetektől lennie a vasárnapon délelőtt egy óra hosszat, délután két óra hosszat lebelnek csak nyitva. A választások napján egész napon át zárva kell lenniök. A városi hatóságok időnkint megengedhetik a vasárnapi üzem meghosszabbítását. A kimérés tulajdonosa felelős mind azokért a károkért, a melyeket azok a részeket követnek el, a kik az ő kimérésükben itták le magukat. Adományok, a melyeket kiskoruk borért stb. csinálnak, bírójilag nem hajthatók be. Az a rendszabályok ellen vétő iskolaigazgatók és nevelő-intézet vezetők, valamint kimérők ötven liráig terjedhető pénzbüntetéssel és egy hónapig terjedhető fogsággal büntethetők. Ismételt visszaesések az iskolaigazgató elbocsátását vagy a kimérő engedélyének bevonását eredményezik. Ugyanígy büntetendők mindazok, a kik idegen, tizenkét éven aluli gyermeknek bort vagy más szeszes-italt adnak.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőnévtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatul kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen, így a felesleges kérdészkérdéseknek eleje vételessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Zeltvárvilgyi. 1. Nőszülés nincs beszüntetve, de csak 20 százalékkal loss engedélyezve; ha tehát a 20 százalékra a kerületnél hely nincs, várni kell egy fogyatéokra. Úgy tudjuk, a beérkezett nőszülési kérvények, a beérkezés sorrendjében lesznek a honvédelmi miniszteriumba előterjesztve, a hol a nőszülési engedélyek a fogyatéok arányában kiadatnak. **2.** A nagyváradi iskolába a bevezénylést a csendőrségi felügyelő a kerületi parancsnokok javaslata alapján székölzi. A folyó évben a továbbképző tanfolyamot végzett hallgatók közül a legjobbak előreláthatólag a jövő év folyamán lesznek az altiszti iskolába bevezényelve.

25. Forduljon szolgálati uton a szárnyparancsnoksághoz. **Lényegtelen. 1.** Magasabb lakhérváltásgról azé sem lehet. Indokolt javaslat alapján azonban a m. kir. belügyminiszterium jobb természetű lakást is bérolhet. Nem léptethető elő, ha meg is történt, nem tudtak róla. **3.** Ugy van; neki igénye van két teljes ágyra. Mosatás stbira általányt élvez, a mely közre fizetendő. **4.** Csak a laktanyában.

Nem csendősr Non. **1.** és **2.** Non. **3.** Igen. **4.** Nincs rá rendelkezés.

S. J. 4. 1. Nem számít be. **2.** Aligha, kedvezmény, a melynek megadása előjárói jóindulatától függ. **3.** A gazda a család ott alkalmazza, a hol neki tetszik. Ha az a családok nincs nyíró, mondjon fel. **4.** Magától értetődik.

1875. P. Az illetékszabályzatban és ezimen meghatározott összeg az általányból kirandó.

V. P. Lontó. Az iradaátalány terhére kiszolgáltatandó. **M. L. Örv. Pétervársára.** Az ügyeleti szolgálat tartama alatt az őrsőn a helye.

P. Gy. Örv. parancsnok. Nincs rá igénye. **Zenta.** Vonatkozó szabályrendelet határokványal mérvadók. Mithogy ezt a szabályrendeletet nem ismerjük, kérdésre érdeklőleges választ nem adhatunk.

AZ ERŐSÍTETT

CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Ezekenek más hálaíratos bizonyíték, hogy mily kitűnő hatás van. Valódi csak nálam kapható. Kite tégegy 1 K, nagy tégegy 2 K.

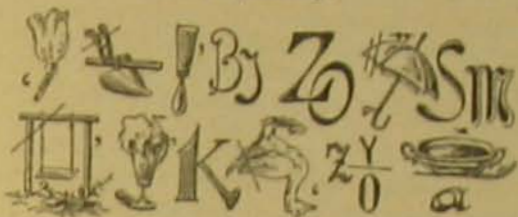
Az ár és 45 f. postaköltség beklil dőse után vagy után: : : Vétell kitűnő : :

Szenthe Lajos gyógyszer. Budapest, Damjanich-utca 2.

Csusz, köszvény, reuma, idegek feszültség, bilis, idegek, mindennemű csontbántalmak ellen kitűnő hatásának bizonyított szer.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Szótalány.

Mindennek ura,
Semmiből teremt,
Egy betűjét vedd el:
Ott van az enyészet.
A béke, a csend.

Betűtalány.

A i Fertő.
örült.

Megfejtési határidő: 1910 november 14-ig.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné Szanatorium-sorsjegy lesz kiosztolva.

Lapunk folyó évi 40. számában közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: *„Könnyű másokat megidézni, de maga véltét nehéz megismerni.”* — Betűtalány: *„Egyes egyedül.”* — Szótalány: *„Törvény—Örvény.”*

A kiosztott Erzsébet királyné szanatorium-sorsjegyet Petronics Sándor ez. őrvezetőnek Moholra elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

Különlítmények felállítására.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület szombathelyi szárnyának területén Felsőszőlőknön, 1910 okt. 20-án; továbbá

a m. kir. VII. számú csendőrkerület csikszederedai szárnyának területén a azekputaki forrástelepen, 1910 október 15-én egy-egy 4—4 főből álló különlítmény állított fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb kézirat.

Ő császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelsőbb kéziratot méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

Kedves Hazai vezérőrnagy!
Kinevezem Önt 1910 november hó 1-ével altábornaggyá.
Kelt Bécsben, 1910. évi október hó 25-én.

Ferencz József, s. k.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi október hó 13-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy:

Várady Ede alezredes, a m. kir. VI. számú csendőrkerület parancsnoka, a román koronarend középkeresztjét,

Szöke Béla, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli százados, a román korona rend tiszti keresztjét és

Mihlós Dénes, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli őrszázados, a román „Serviciul Credincios” érem 1. oszt. elfogadhasan és viselhesse.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár (amiről nem képes mesélni) és jó hangszerkészítési mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémián házi hangszerkészítője. Az őri népszerűség nem mellékes hangszer, hanem az hegedű, zongorák, színpadon, harmonium, harminálka, fű, rézfűző-hangszer, húr, stb. 1910 Rományi legújabb kézikönyv, melynek ár nem olcsó, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestre, Király-u. 68. Külön költség nélkül adtuk. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsiben. Az összes hangszerkészítési szakaszon és utasít. — Minden hangszerrel külön-külön árajárék közzétéve.

MEGELŐZÖTT!
MOSKOVITS
ANATOMIAI
CZIPŐGYÁR R.T.
MAGYÁRÁD BUDAPEST RÁKÓCZI-ÚT

MOSKOVITS
anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.
M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közöhadásereg szerződ. szállítói
Budapest, Rákóczi-út 6. sz. Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény mellett szállítását. " " "

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

Kineveztetett:

székhelyén:

1910. évi november hó 1-ével:

Huzni Elemér. VIII. sz. esendőrkerületbeli hadapród.

Okiratilag megdicsőítették:

a magyar szent korona országaihoz tartozó esendőr-ség felügyelője által:

Budny Gyula IV., Doak Gyula és Kovács Károly, II. Hunyetz Károly, III. simonyi és varsányi Simonyi József, Varga Gusztáv, Nagy Béla, Fuxhoffer Gyula, uoospáli János András és Ambrózy Gyula, V. számú esendőrkerületbeli századosok; Schill Páronoz segédállást, Szűcsy János oktatótiszt és Soltész Imre, V. számú esendőrkerületbeli főhadnagyok, továbbá Bretschneider Béla, V. számú esendőrkerületbeli hadnagy, végül Kollár Mihály, Banos György, Fűkő Pál és Modródszki József, V. számú esendőrkerületbeli járásőrmesterek, valamennyien a folyó évben lezajlott országgyűlési képviselőválasztási mozgalmak alatt tanúsított kiváló buzgalomuk és eredményes tevékenységükért.

Horváth Venczel, I. számú esendőrkerületbeli járásőrmester, 21 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat során kifejtett eredményes tevékenységéért.

Péter József, I. számú esendőrkerületbeli járásőrmester, egy nagyobbabbsáns betöréses lopás tetteszainek 112 órai leleményes és körültekintő nyomozás általi kiderítése és a bűnjelek biztosításáért.

A m. kir. II. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:

Burbach Jakab járásőrmester, Bogdán István őrmester és Szabó György esendőr a folyó évi június hó 14-én Krasod-Szörény vármegye területén átvonult felhőszakadás következtében Kiszacs községben pusztított árvízveszély alkalmával a személy és vagyonmentés körül kifejtett önfeláldozó, ügybuzgó és igen eredményes tevékenységükért.

Molnár Lajos oszt. őrmester a folyó évi június hó 14-én Krasod-Szörény vármegye területén átvonult felhőszakadás következtében Szászabányán pusztított árvízveszély alkalmával a személy és vagyonmentés körül kifejtett önfeláldozó, ügybuzgó és igen eredményes tevékenységéért.

Sáfrán Péter oszt. őrmester hosszas esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat során kifejtett ügybuzgalmaért és eredményes tevékenységéért és általában tanúsított példás magatartásáért.

Bara Gábor oszt. őrszervező II-od altiszt, Szék János esendőr oszt. őrszervező, Papp András I., Kengyel Gusz-táv, Schaffner Ede és Gyurinovics Dezso esendőrök egy az Anlna vidékén hazamosabb időn át tartó fásasztó-dott balőrő banda tagjainak hat napon át tartó fásasztó és nagy buzgalommal vezetett nyomozás során eszközölt kiderítéséért és a tetteseknek az igazságszolgáltatás közého történt átadásáért, nemkülönben a folyó évi május hó 12-én Anlnán az osztrák-magyar államvasut-társaság vasgyártalon pusztított tűzvész alkalmával a tűz továbbjedésének megállításán és a vagyonmentés kö-rül kifejtett bátor és alásánt magatartásukért.

Lindner János oszt. őrszervező II-od altiszt egy pénz-lammitó banda tagjainak 151 óra át tartó fásasztó és igen nagy leleményességgel vezetett nyomozás során eszközölt kiderítéséért és a tetteseknek az igazságszol-gáltatás közého történt átadásáért.

Major Gyula I. oszt. őrszervező II-od altiszt a közbiz-tonsaági szolgálat során hazamosabb időn át kifejtett ügybuzgó és igen eredményes tevékenységéért.

Galambosi Gábor oszt. őrszervező II-od altiszt és Do-mokos József esendőr a folyó évi május hó 8-án Mar-kovce községben az ottani hitosok veszélyes magatartá-tásuk vissza vordásra alkalmazott fegyverhasználat al-kaalmával tanúsított bátor és alásánt magatartásukért.

A m. kir. III. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:

Erdei István osztrizes őrszervező, mert néhal D. Simon Mátyás irani határbeli lakos sérelmére 1908. évi május hó 11-én ölkövetett a már majdnem felodósho ment gyilkos-ság tetteseit, hosszas, fásasztó, igen leleményes és körül-tekintő nyomozás során kiderítette és az igazságszol-gáltatás közého juttatta.

A m. kir. VI. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:

Fekete István II. oszt. őrszervező, közel 12 évi esendőr-ségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban tanúsított buzgó, szorgalmas és eredményes tevékeny-ségéért a mert e során alárendeltjeinek jó példát mutat, valamint hogy jó magaviseletet tanúsít.

Pap Miklós oszt. őrmester, hosszas esendőrségi szol-gálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat során ki-fejtett buzgó, szorgalmas és eredményes tevékenységéért.

Golanosér Pál és Vass Ferencz II. oszt. őrmesterek a lefolyt évben a közbiztonsági szolgálat során tanúsított kiváló szorgalmuk, buzgó tevékenységük és eredményes működésükért, valamint őrsüknek kifogástalan rendben tartása alárendeltjeik helyes befolyásolásán és jó magaviseletükért.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

1911. évre szóló előjegyzési naptárainkat november hó 15-től kezdve a beérkező rendelésekhez, felszámítás nélkül fogjuk mellékelni. ; ;

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Magvetés-utca 4. sz.

Utmutató a jelentések szerkesztéséhez

Írta: dr. Kármán Elemér, nagyváradai kir. ügyész.

ELSŐ CZIKK.

A csendőri jelentések szerkesztése.

(Folytatás.)

II.

M. kir. III. sz. csendőrkörlet

A _____ i kör

112. szám

Tényvázlat

az alábbi megnevezett elhagyott egyénről, ki az p _____ i kir.
járásleírásának adatait

1	Nevő		Z. Mírta
2	Születési	helye	F. község
3	Tartózkodási	helye	M. község
4	Életkora, vallása és családi állapota (nő, nőtlenség, övegyvagy stb.) gyermekeinek száma		1881 július 22-én született, új. ev., hajadon
5	Bajlalkása		húsi család
6	Vezetény a sértett felhívás		N. Pál sértett azajánlatában áll
7	Volt-e már bűntudta? Ha igen: mely bíróság (hatóság) által, mikor és mily bűntudással?		állítása szerint nem
8	Kiszolgált-e az elfogást (örizethe vétele) és kinek a rendelkezése folytán		az a _____ i kör Sg. István őrmester, G. Ferenc és H. István csendőrből álló járőrre saját kezdeményezéséből
9	Az elfogás (örizethe vétele) helye, napja és órája		elfogott: 1910 augusztus 2., d. e. 11 órakor
10	Volt-e meghallgatva? Ha igen: mely időtől kezdve, meddig és miért?		nem
11	Vannak-e a bűntudat aláírásai, helyi helyek vagy háttérképekből származó más nyomok? Ha igen: azok holra, ki vagy miként kerültek?		nincsenek
12	Vannak-e jelen állományban vagy elhagyott állapotban az őrből vagy más egyének részéről irányában tanúsított hátrányos intézkedések? Ha igen: részletekkel, mely törvény, vagy szabály alapján hátrányos intézkedés történt?		nincs
13	A tanúk megnevezése és tartózkodási helye		G. János, a _____ i községi bír. H. Károly, a _____ i községi esküdt

Jelentem, hogy M. községben gyújtogatás történt a ennek gyantája miatt Z. Mária nő lakost otthonában és a lényvázlatból látható.

Az eset 1910 augusztus 1-én reggel két órakor jutott az őrs tudomására, a nyomozás azonban hirtelen lezárult és 1910 augusztus 1-én befejeztetett.

1910 augusztus 1-én reggel két órakor G. János községi bír. küldönök útján jelentette az őrsnek, hogy M. községben N. Pál kiabirtokos háza ismeretlen okból gyújtott a legott, két gyermeke pedig beégett.

Sg. István őrmester, G. Ferenc és H. István csendőrből álló járőr az őrs székhelyétől 12 1/2 kilométerre fekvő M. községben három és fél órakor megjelent, ott már N. Pálnak az ég. ev. templom közelében állott 26. számú háza lángba fogott. A háza lakóházából, szobából és istállóból áll; a háza téglaépítésű és oszloppal volt fedve, a járőr a ház alaprajzáról és a szemmel látható elhelyezkedéséről az idevonulással tájékozott vette fel. (Lásd az 543. oldalon.)

A ház és a szoba teljesen leégett, csak a kőművek emelkedtek mintegy két méter magasságban, egyébként minden romhalmis, a melyben a füstölő és parázsos türemelék, kormos tégla, gerenda és faszékek, eldögött házi eszerek stb. láthatók.

A gyújtogatás nyomára, gyújtó anyagokra nem lehetett rábukkanni, úgyancsint nem lehetett megállapítani, hogy a tűz a ház mely részén keletkezett. A ház körül a mentésnél segítségül hívott minden állampolgárnak az esetleges gyújtogató nyomait sem lehetett keresni.

G. János községi bír. elnök, hogy öt éjjel tájban költözött fel T. éjjeli őrsnek, hogy N. háza ég. Miro a tűzoltókkal odament; a ház és szoba lángban volt és a bent maradt két gyermeket már nem lehetett megmenteni, azokat azonban úgy, ép most találtuk meg a tűzmelék között; N.-nek a lejáró egy égett gerenda esett, ezt ő a lakására vitette a ott ápolják. A házban volt még N. neje és Z. Mária, a család többi, azok megmenekültek.

A községi bír. és F. Károly esküdtől értesült még a járőr, hogy N. járványos ember volt, a kőről gyújtogató fel nem lehetett; a ház míg felégett volt bizalmasan. Ellenszolgák nem voltak a a házban és az ember, a kőről az felhívás történt, Csikányosok vagy gyantás em-

STOWASSER JÁNOS

oszárti és hivatali udvari szállító,
a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.
honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az
Oszkai és a szabadelmés Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánoshid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket, Harmonikák erős el-
pusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközölteinek. Arjegyék minden hang-
szerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvó hangszerek gyára.**

bereket mostanában nem láttak a faluban. Vagy a bennégett leánygyermekre vagy Z. Máriára, a cselédre van gyanujuk, mert az utóbbi más cselédnek panaszkodott, hogy a szolgálati helyéről szabadulni szeretne, mert rossz a koszt és nem is bánnak jól vele.²

N. Pálné R. Magdolna, 31 éves, róm. kath., férjes, két gyermeke volt, f-i születésű, m-i lakos előadta, hogy ők este 1/29-kor tértek aludni; a szobában aludt ő és férje, két gyermeke s Z. Mária cseléd a padláson, mert a szobában elég hely nem volt. Őt a férje költötte fel azzal, hogy tűz van, a mire fel akart robanni a gyermekeiért a padlásra, de a tűztől és a füsttől összeesett és az emberek mentették ki. Gyufa nem volt a gyermekekénél, csak lenn a szobában. A ház 3000 koronára volt biztosítva. A ház s az udvar kapuját ő zárta be este és a kulcs belülről rajta maradt a kapun. Gondatlanságból szerinte a tűz nem támadhatott, de gyanuja nincs senkire.

Z. Mária 15 éves, ág. ev. r-i születésű, sértett cselédje, előadta, hogy ő a padláson bált a két gyermekkel s a tűzre ébredt fel, mikor az emberek az utcán tüzet kiáltottak. Erre leszaladt a lépcsőn, ki az udvarba és a kapun az utcára. A járőr kérdésére azt állította, hogy a kapu nyitva volt, mert az emberek már bejöttek az udvarba s ő a nyitott kapun ment ki. Előadta végül, hogy szolgálati helyével meg volt elégedve és sajnálja, hogy most talán el kell onnan mennie.

T. Vilmos 62 éves, róm. kath. m-i lakos, éjjeli őr előadta, hogy a tüzet ő vette észre legelőször, éppen a mikor éjfél kiáltott; ő határozottan látta, hogy a padlás nyílásából nagy fény árad ki. Erre a kapuhoz sietett, de miután az zárva volt, az ablakot zörgette meg és bekiáltott N.-nek, hogy ég a háza. Ekkor elfutott a szomszédokat felkölteni. Gyanus embert a ház körül vagy az utcán nem vett észre.

S. Julia 16 éves, róm. kath. hajadon, V. János szolgája, m-i 24. házszámú lakos és P. Mária, 15 éves, ág. ev. hajadon, L. Péter szolgája, m-i 27. házszámú lakos előadták, hogy Z. Mária nekik több ízben panaszkodott, hogy a szolgálati helyéről meg fog szökni, mert a koszt rossz, a gyermekekkel sok a vesződség és soká nem bírja ki a szolgálatot.³

A járőr mindezek folytán gyanuba vétén Z. Máriát, O. János bíró és F. Károly esküdt bizalmi egyének jelenlétében gyanusítottként kikérdezte és elébe tárta, hogy asszonya a kaput este bezárta és T. Vilmos éjjeli őr a kaput zárva találta, a mikor a ház már égett, tehát ő hazudott, továbbá, hogy a tűz ott keletkezett, a hol ő aludt, a mire Z. Mária némi tagadás után sirva beismerte, hogy este gyufát vett magához és éjjel a padlás sarkában levő kendert és rongyokat meggyújtotta. Mikor már nagyon égett, kiszaladt az udvarra, kinyitotta a kaput s azon kimenekült, de akkor már

sok ember állott az utcán és kiabált. Tettének indokául előadta, hogy nagyon rossz sora volt és vágyotta szülei után, mert már a múlt husvét óta nem volt otthon. Elszökni sem mert, mert azt hallotta, hogy a csendőrök visszabozzák. Ezért gondolta, hogy ha a házat felgyújtja, reá nem lesz szükség és elmebet. Arra, hogy a gyermekek bennéghetnek, nem gondolt s mikor már a tűz égett, úgy megijedt, hogy a gyermekek megmentésére sem gondolt.⁴

A járőr ennél fogva Z. Máriának elfogását jelentette ki.⁵

Z. Máriának saját bemondása szerint atyja Z. Kálmán, anyja Z. Anna, 1896 július 22-én F.-n született, ág. ev. hajadon, büntetlen előéletű.

N. Pál sértett O. János községi bíró lakásán eszméletlenül fekvő, kiballgatható nem volt. Az előjárás megkeresett, hogy a mennyiben magához tér, jegyzőkönyvileg azonnal hallgassa ki.

Helyszín őrizet alatt van.

N. Márta s N. Pál összeégett bolttestei a feltalálás helyén további intézkedésig őriztetnek.

Az esetről a tegnapi napon, 1910 augusztus 1-én délelőtt a címnek már távbeszélőn jelentés tétetett.

A., 1910 augusztus 2.

Sz. István
örmeater.

Magyarizati a 2. példához.

Z. Máriát a bíróság, még pedig az esküdtbíróóság a btk. 422. §. 1. pontjában és a 424. §. 1. pontjában meghatározott gyujtogatás büntette miatt ítélte el. Gyilkosságnak az eset nem minősíthető, mert arra nincs adat, hogy Z. Mária a bennégettek halálát akarta. Az eset meglehetősen egyszerű, mert a büntetett beismerésben is van, de a jelentés kidolgozására megjegyezzük:

¹ A helyszínén találtakat röviden írja le a csendőr, de arra is terjeszkedik ki, hogy mit nem lehetett találni, hogy lássék, hogy figyelmét mi sem kerülte el.

² Itt ki van tüntetve, hogy mindezeket a dolgokat a járőrrel kik közölték. Ez fontos, mert így a bíróság is tudja, kit kell erre nézve kihallgatni.

³ E helyütt több ugyanazt valló egyén vallomása összesítettett.

⁴ Z. Mária, a gyanusított kétszer lett kikérdezve és a jelentésben is először mint tanu, utóbb mint gyanusított szerepel. Helyes, ha ilyen s hasonló esetekben a járőr kitünteti, hogy miért vette gyanuba a gyanusítottat és hogyan keverte ellenmondásba és birta beismerésre. Ez sokszor azért lehet fontos, mert a gyanusított nem egyszer a bíróság előtt megint tagad, de a bíróság a jelentésből láthatja, hogy a csendőr ügyes puhatólódzással jutott reá a tettesre és nem pusztán vélekedés alapján.

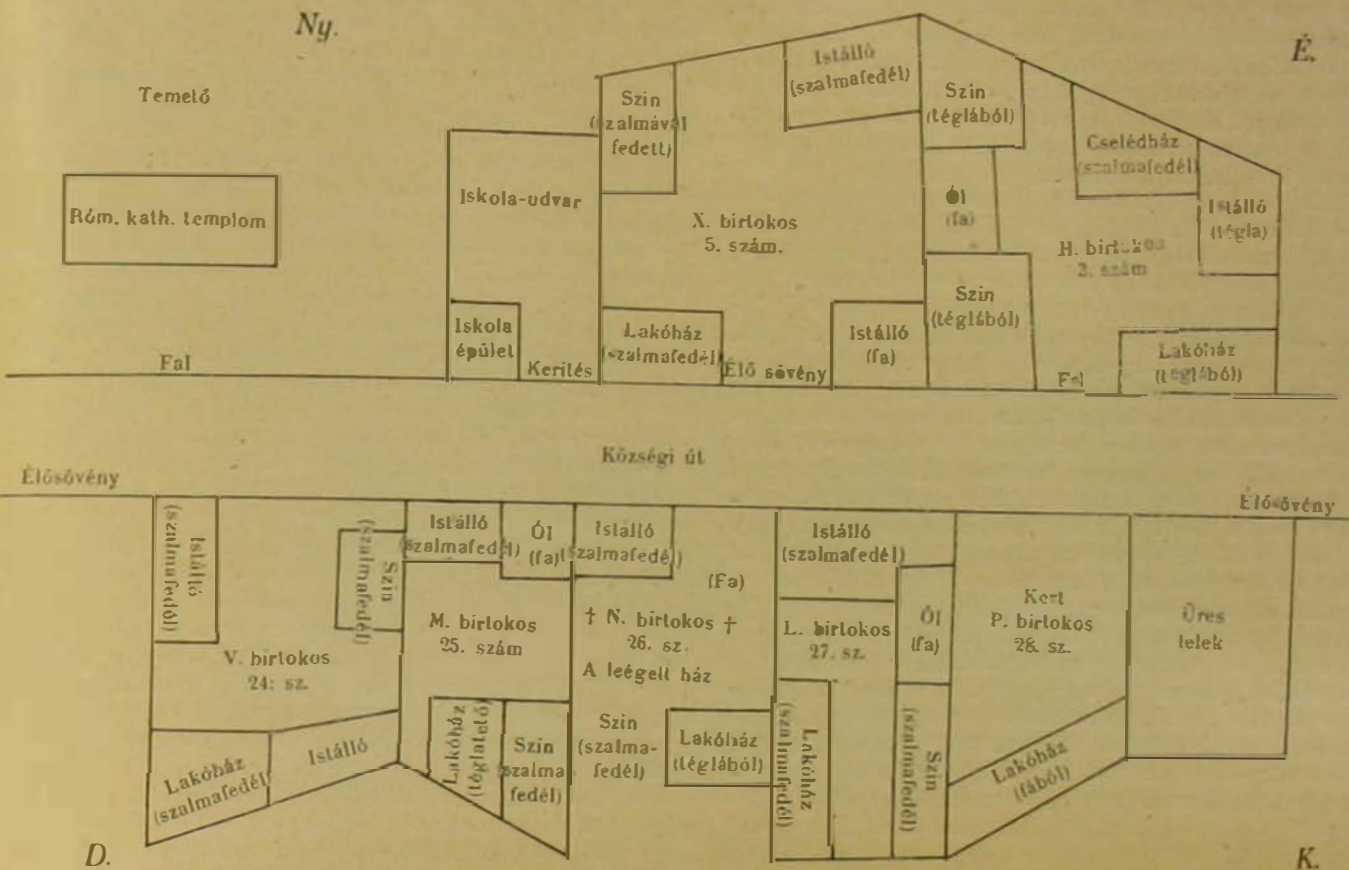
⁵ Z. Máriát minden körülmények közt el kellett fogni, mert a bűncselekmény nagyon súlyos.

A legjobb órák,

legazalibb ékszerek, egyszerűtől a legdrágáig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden,
Javitások 5 évi jótállás mellett, 30
A. Jégycék ingyen!

Vázrajz a II. számú tényvázlatos.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Az életkor tartama.

Manapság annyi már az orvosi tanácsadó, egészség-tani kalauz, életet hosszabbító szer, hogy még a közép-kornak is dicséretére váll volna. Kevés, nagyon kevés ezek közül a megbízható s legtöbbje az emberi bizkénység kizsákmányolására van alapítva.

Mert akármennyit okoskodjanak és irjanak is össze, százados tapasztalat után állíthatni, hogy az élettartam meghosszabbítására nézve pontos és kétségtelen szabályokat és törvényeket vagy tanácsokat ajánlítani hiábavaló fáradság s céltalan igyekezet, a mennyiben épen azok, kik ilyesféle tanácsokkal állottak elő, saját példájokkal hazudtolták meg állításuk igazságát, elköltözvén korán ez árnyékvilágból. Egy balandó sem hivesztelheti: «én száz s még több évig is elélek, tedd azt mit én, élj úgy mint én s a te élettartamod is épen ily bosszúra nyulik». Ellenkezőleg számosan találkosnak, kik oly körülmények között érték el századik évüket, melyek más szerkezetű egyéneket hatszor egymásután is koporsóba döntöttek volna.

A francia tudományos társaság örökös tagja Flourens tanár, a ki az emberi rendes élettartamot kétszáz évre szabta s az általa ajánlott rendszer nyomán élt, hogy rendszere élő bizonyossága legyen, alig élte túl az ötvenedik évet. A rendszert, az elméletet megbuktatta a gyakorlat. A gyomorajtól kinzott Cornaro Lajos olasz

természetbuvár a tulságosan mérsékelt életmódban akaráván föltalálni az élethosszabbítás nagyfontosságú titkát, oly szükösen élt, hogy néhány év múlva csaknem éhen halt meg. Az élet követelőleg kívánja meg a kellő tápszert, melynek hiányában okvetlen el kell satnyulnia; a koplalás betegséget idézhet elő. Foissac tudor, ki az élettartam átlagát száz évre teszi, már józanabb elvekre épít s az egészség fentartásáról irt műve jóval hasznavehetőbb, habár az ő tanácsai sem használhatók nagy általánosságban, a mennyiben az élettartam nagyobbára az egyéniségektől föltételezhető.

Legokosabban ítélte e fontos kérdésről az a természetes józan észszel megáldott öreg paraszt, a ki így nyilatkozott: «ba szeretnéd tudni, meddig élbetesz el, menj ki a temetőbe s kérdezd meg őseid fejfáit.» Nem szenved kétséget, hogy az életkor tartama ép oly családi örökség lehet, mint egyéb jellegző tulajdon. Az öröklés törvényét e téren sem küszöbölhetni ki, habár közvetlen okait nem fürkészhetjük is ki. Tüdővész, köszvény, szívbaj, eskór, örültségi hajlam néha nemzedékek hosszú során látogatja ugyanazon család leszármazó sarjait. A családtagok szembetűnő hasonlatossága családról családra szintén megerősíti a tényt, hogy a testi tulajdonok öröklés által szállanak át.

Franklin említi önéletrajzában, hogy a falu vénei állíták előtte, hogy ő természetére és testalkatára szakaszított mása egy nagybátyjának, ki Franklin születése előtt négy évvel halt meg. A test- és lélekvándorlás ös hitének lehetőségére ily esetekből bátran lehetne következtetni. Szembetűnő hasonlatosságot lehetett észlelni

Ha fáj a feje ne tétovázok, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Árja K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

egy perzsa herceg két fiánál Kbazáknál s Urbrusknál. Gyakran összetévesztett k őket egymással. A bárom érvel idősebb Khazák rendesen Sz-Pétervárott tartózkodott, az ifjabbik pedig folyórást utazgatott. Urbruskot Párisban jól ösmerték, mert a könyvtárakban buvárokodott s rendes színház látogató volt. Mindkettő nyolczvankét éves korában mult ki.

A Guise és Lorraine fejedelmi család nemzedékeken keresztül megtartotta ősi jellegét. A Bourbonok, Romanoffok s Habsburgok ősi jellegző vonásaik sokkal ismertebbek, bogysem e tényre bővebben kellene hivatkoznunk. Egy izben Addison minisztersége alatt Clarke asszony, Milton leánya, valami segélyért folyamodván, utasított, hogy születési okmányát szerezzze be s úgy jelentkezzék Mihelyt a miniszter megpillantotta a nőt, így szólott: «Nincs szükségünk a keresztlevélre, asszonyom, dicső atyjához hasonlata minden bizonyít knál érvényesebb.»

Az 1867-ben száz éves korában elhalt De Pont gróf említette, hogy ő a forradalom után tíz év mulva, valahányszor De Givre, arrasi helytartó termeiben egy alakkal találkozott, mindannyiszor összeresztent, mintha valami kísértet árnya jelent volna meg előtte, mert az az alak bámulatosan hasonlítot Robespierrehez. A helytartóval bizalmasan beszélgetvén e tárgyról, megtudta, hogy az illető egyén a híres forradalmár természetes fia.

A családi hasonlaton kívül igen sok esetben az életkor is örökölhető. II-ik Viktor Amadé két szép leánya huszonhat éves korukban haltak el. Ez a halálózási év fölmenő ágban is gyakran előfordult. A Turgot-családban az élet-tartam átlagos rend szerint ötven évnél végződött. Mihelyt a nagy miniszter ez életkorhoz közelgett, emlétké barátai előtt, hogy idejekorán intéznie kell ügyeit, mert nemsokára út a végóra, s ötvenkét éves korában ki is mult. A Romanoff-házban, leszámítva az erőszakos balázásokat, szintén rövid az életkor tartama. A család feje Fedorovics Mihály, 49, Nagy Péter alig 52, Anna csárznő 47, Erzsébet 51 éves korukban haltak el. Pál négy fia közül Sándor 48, Constantin 42, s a nagyherceg Mihály 51 éves korban mult ki, s csak Miklós érte el az 59 évet.

A porosz és szász uralkodóház tagjai ellenben hosszasa életkorral dicsekedhetnek. Nagy Frigyes, daczára zaklatott életének, 74 évet ért, III. Frigyes Vilmos 70-et. Nyolczvan, kilenczven s százéves öregek, habár nem nagy számmal, de minden tartományban és országban találhatók. A százéves öreg már korunkban ritka jelenség s az életkor maga megérdemli, hogy az ilyen öregek balázát a birlapok megemlítsék, de azt elfeledték nyomozni, hogy e hosszasa életkor tulajdonképen családi drága örökség. Nem tekintetjük egészen mesének emez adomát. «Az utas egy ház előtt megállván, látja, hogy egy nyolczvan éves aggastyán sir. Kérdezvén sirása okát, azt nyeri válaszul: «Megvert édes atyám». Bámulva néz rá, a mikor aztán egy még öregebb ember jön ki. «Megvertem a fiamat, — szól — mert édes apámmal gorombán bánt.» Az apa százéves, a nagyatyja pedig százhusz éves volt. Az életkor e családban örökölött át örökség gyanánt. XIV-ik Lajos francia királynál tisztelgett egyszer egy százéves aggastyán, egy virágfüzért nyujtva át, mint atyjának ajándékát azon óbajtás mellett, hogy felséges ura is ilyen magas életkort érjen el. Atyja felül volt százhuszon, nagyapja 160 éves korában pihent el. Halála előtti napon még teljes öntudatnál lévén, összegyűjté családját, azokat megosztotta. Legidősebb gyermeke akkor százhárom éves volt s a

mi igazán meglepő, legifjabb sarja csak kilencz éves. Golembiewszky János, a francia hadaereg legidősb katonája — ki még 1877-ben élt — az a hős, ki Lessinszky Sztaniszláv-val jött Franciaországba, olyan családból származott, hol a százévesek nem tartoztak ritkaságok közé. Atyja 121, nagyanyja pedig 130 éves volt.

Mi hosszabbítja meg ennyire az életkort? Ezt még a tudomány nem pubatolbatta ki biztosan. E titkot még bomály leple fedi. De fölfedezésén, illetőleg az életkor megbosszabbíthatásán számosan török a fejüket. Egy tudós orvos a «gyöngé testalkat előnyéről» értekezvén, azon hihetlen állítást koczkatja, hogy a gyöngé testalkatnak gondos ápolás mellett igen hosszasa életkorra tehetnek szert. Az izomerő, közép természet, széles és ép mell, jó gyomor, csöndes és nyugodt alvás nem föltételezik mindenkor a hosszasa életkort, sőt nem egy példát hozhatni föl, hogy testileg nyomorékok is sokáig élhetnek. Marc Miklós nevű elöl s hátul pupos egyén száztiz éves korában halt el, holott még szopós korában kimondták rá, hogy nem él tovább egy pár évnél; Watson nevű törpe s nyomorék meghaladta a 115 évet. Borolowszky gróf, híres lengyel törpe szintén száz éves koráig élt. Egyik mértékletesen él s mégis hamar bekövetkezik halálórája, a másik nyomorog vagy zaklatott életet folytat s mégis daczol csaknem egy századig vagy azontul is néhány tizedévvél a halállal. Vannak egyének, kikről minden orvos lemor dana, de a bennök rejlő s testalkatukat átható eleterő kineveti a tudomány alap-tanait.

A khaldensok a hosszasa életkor titkát nem a tapasztalathól, nem is a szervek lények törvényéből, de a csillagok járásából, befolyásából s egyes varázsszerek alkalmazása által igyekeztek földeríteni. A római birodalom alakulásának idején Rómában szintén ily babona uralkodott. A XI-ik században ezt a babonát az alchimia megtoldotta rejtélyes vegyszerek ajánlata által. Az alchimisták ugyanis nemcsak az érczek átváltoztatását, de egyszermind valami élethosszabbító szer föltalálását tűzték ki célul magok elé. Kincs és bosszú élet, ez volt jelszavuk, mert egyik a másik nélkül nem ér egy batkát sem. Akadtak aztán köztük rajongó hívők s még nagyobb számmal ügyes csalók, kiket mai napéag szédelgőknek nevezünk, holott inkább szédítőknék illenének be.

Az élethosszabbító revalenta arabica, Hoffmann-csöppek, életeszeneciák, sörkivonatok, malátaszörpök a XIX-ik század találmányai, melyek ifuságot s hosszasa életet ígérnek, de aligha tudnák azt biztosítani is. Legalább az alchimisták közül épen azok, kik az életeszeneciát föltalálták, a legbirebbebbek, nem voltak hosszasa életűek. Dippel, ki kétszáz évet ígért annak, ki az ő csodaszert használja, 1733 ban hatvan éves fölvel pihent el, még százig sem vitte föl. Paracelsus a csodaorvos 47 éves korában balt meg; Bartholus, ki a legpontosabban mérlegelte meg a tápszert csak 43 évig élt. A bűvszerek a mestereken bosszulták meg magokat.

«Ha sokáig akarsz élni, — mondá egy német tudós — örizkedjél az orvos uraktól s kerülj a patikát.» Megjegyzendő, hogy ezt a tételt egy mult századbeli orvos állította föl akkor, midőn még az érvágás divatjában volt. Szerencsére a mai orvostudomány szakított az érvágással. Borzasztó még olvasni is, hogy XIII. Lajoson csak egy év alatt 47-szer vágtak eret s 215-ször vett hasbajtó szert. Gyakori érvágás sietteté Rafáel halálát is. Az érvágás napjainkban inkább csak Olasz- és Spanyolországban otthonos. Nincs olyan betegség, melyre

BUTOR

késpénzért v. részletfizetésre legjntányosabb áron
EHRNTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI. TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Répes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59

BUTOR

Birkanyáj a Hortobágy partján.

A gulya-kútnál.

Hortobágyi képek.

est nem alkalmaznák. Nem ritkán találkozhatni olaszokkal, a kiket életök folyamán keresztül kétszázszor is alávetettek az érvágás műtétének. Az olasz orvosok ez eljárásukat azzal indokolják, hogy Olaszország forró éghajlata az érvágást nélkülözhetlenné teszi.

Az érvágás egyik nevezetes áldozata volt Cavour gróf is. 1861 május 26-án egy heves parlamenti ülésből a gróf isgatottan ment baza. Éjjel bányás vett rajta erőt. Rögtön eret vágta rajta, reggeli nyolczkor újból, este megint. A francia orvosi lapok mindjárt kijelenték, hogy ily eljárás mellett a nagy államférfi pályája hamar véget ér. Junius 1-én és 2-án újra eret vágta rajta. A-erit ismételték s annyi vérvesztés mellett nem csoda, ha 6-ára ki is mult. Ugyanazon év november havában egyik kezelő orvosa szintén beteg lett; bétszer vágta rajta eret s több ízben nádalyozták. bele is halt egy pár nap mulva. Az ilyen orvosoktól tilt el a német tudós. Statisztikusok kimutatták, hogy az olasz orvosok érvágással több embert mulattak ki ez árnyékvilágból, mint a bányát a francziák guilotinnal kivégeztek.

Az örökös gyógyítgatás igazán beteggé tehet bárkit is, a helyett, hogy életét hosszabbithatná. Mértékletesség, jó tápszert, egészséges lakás, jó kedély többet tesznek az életkor hosszabbítására, mint bármiféle étel-ital, mit a karuzalok oly nagy garral kötnek a hiszékenyek nyakára. de azt megállapítani és biztosra fogni, hogy kinek-kinek életkora meddig terjedhet s rendes körülmények között, — e felfedezés még nem sikerült. Sok száz művet megírnak még addig, míg ezt a fontos ügyet eldöntik.

KÉPEINKHEZ.

Hortobágyi képek.

Most már igazán pusztá a pusztá. Magyarország legnevezetesebb pusztája, Debreczen város büszkesége: a nagy Hortobágy — csendes. Lakóit: a jelen számunkban közölt képeken oly elethűen bemutatott csikósokat és gulyásokat beszorította a közelgő tél. Elfogyott a mező, hűvös, esős telbeajló, deres őszi napok járnak, otthagytak tebát karámjaikat ok is és mint a költöző madarak, elhuzódtak melegebb tájakra, a boglya kemence mellé — unatkozni. Rájok nézve a jövő kikeletig már vége az arany szabadságnak. Nem is érne már kint az élet semmit. Oda a reggeli éhresztől bangzó pacirtadal, a százféle madársereg lelketvidító csicsérgése s a nyári nap feljöttének és a szemet kápráztató délibábnak tündéres látványossága is elmúlt már. Nem hallik a gulya kolompjának távolbavesző méla hangja, a bogárzó gulyák hógése, a szélvészszel versenyt rohanó ménes robogása s a karikás ostorok csattogása nem veri fel a pusztá isteni csendjét. Kihalt, csendes, minden. Legfeljebb a jubász, a nagy Hortobágy eme harmadrendű nomádlakója, van még kint a széleken álmos birkáival. De ő sem a nyári legény már, ábrándos szavu tilinkója a bundaaljában hallgat. S míg unalmában nagyokat pöfékelve lépeget birkai nyoman, nem a telletetés gondján, hanem azon töri a fejét, hogy a közelgő András napi beszorulás megünneplésére hol kerithetne kőnyűszerrel ingyenes birkapocsenyet a bioskanyitogató karcos mellé. Mert hat nemcsak kenyérral él az ember és csak úgy lesz boldogság mostanában a barátságos meleg szobában.

HIREK

Olaszországhoz. Lapunk folyó évi 44. számának vezetőhelyén, dr. Kármán Elemér nagyváradi kir. ügyész jeles tollából „Utmutató a jelentések szerkesztéséhez” cím alatt egy cikksorozatot vezettünk be E sajtóközleményre, mely közvetlen fontosságával a sajtócsendőrséget igen közelről érinteli, olvasóink figyelmét itt is felhívjuk.

Adományok. A csendőrségi internátus javára újabban a következő adományok folytak be: A pozsonyi kerületből: postapuci Kostka Pál ezredes 50, Boronkay Ákos őrnagy 20, Bariss Árpád őrnagy 50, Schill Ferencz főhadnagy 10, Weinek László százados-hadbíró 20, Fenesi József százados-számvivő 10, Szűcs Lajosné őrsvezető neje Volócz 13, a miskolci szárnytól; Liposey András százados 10, Stenszky Lajos főhadnagy 10, Hieronymi Lajos hadnagy 10, Gábor Péter zászlós 5, Lamos Árpád járásörmester 2, Stepniczky Ferencz törzsörmester 2, Tóth Ferencz II. cz. őrmester 1, őrsök: Edelény 7, Szendrő 6, Királykúpuszta 6, Rudabánya 7, Sajókaza 8, Ózd 10, Járdánháza 9, Sajószentpéter 2,80, Bantapolcsány 1,60, Szilvásvárad 8, Hejőcsaba 3,50, Diósgyőr 6, Ónod 5, Diósgyőrvasgyar 8, Felsőzsolca 6, Mezőkövesd 4,50, Bogács 3, Mezőkeresztes 3,50, Tidoldarócs 4, Egerfarmos 2,87, Mezőcsat 3,20, Tiszapalkonya 3, Emőd 3,50 és Tiszadorogma 5 összesen 164 K 47 f.; a verbóci őrs útján: Traube Vilmos kereskedő 3, Wollner testvérek kereskedő 5, Reichfeld Henrik kereskedő 5, Honetz János áll. tanító 1, Feuer Gizella postamester 2, dr. Feuer József orvos 2, Reichfeld Ignác kereskedő 2,50, Kessler Jakab kereskedő 1, Kiss Ferencz jegyző 3, dr. N. N. Szobotiázt 3, Findler Ignác mészáros 1,50, Meisel Nánán korcaméros 1,50, Altmann Manó magánzó 1, Sándorfi Ede lelkész 2, Slávik Ádám lelkész 2, Reichfeld Ignác kereskedő 1, Adamis Lajos tanító 2, Molnár János tanító 1, Herchl Rezső betétszerkesztő 2, Teleky Margit tanító 1, Szloboda Iyan tanító 5, Hornyák Márton gazdálkodó 2, Wollner Ármin kereskedő 2 és Manyák Samu bíró 2, összesen 53 K 50 f.; Bakos Gyula szobafestő Kisgyőrben 1, a nagyhorosnyói őrs állományába tartozó Kovács Áron cz. őrmester, Voda Simon és Székely József csendőrök által az internátus javára, október 15-én Nagyhorosnyón rendezett zártkörű táncmulatság-tiszta jövedelme 58, a kocskeméti szárnytól: Hunyetz Károly százados 6, Varga László főhadnagy 6, Armandola Vladimir hadnagy 3, Rutkovski Győző hadnagy 3, Ublig László zászlós 2, Székely Ármán 5, Guttmann Albert őrmester 2, Szabó Sándor cz. őrsvezető 2, Bürger Mátvás cz. őrmester 4, Bense György cz. őrsvezető 2, Horváth János II. csendőr 1, Obhágy Mihály csendőr 1, Kiss István cz. őrmester 5, Jakó Béla cz. őrsvezető 2, Takács József cz. őrsvezető 1, Tóth József járásörmester 10, Binezki István cz. őrsvezető 1, Kerti Imre csendőr 1, Májér János cz. őrmester 2, Szabó Imre II. cz. őrsvezető 1, Olajos Sándor csendőr — 50, Kriska Pál csendőr 1, Galamb József cz. őrmester 2, Varga Antal cz. őrsvezető 1, Deák János cz. őrsvezető 1, Benkő János pr. cs. cz. őrsvezető 1, Vatai Lajos cz. őrmester 1, Némédi Bálint cz. őrsvezető 1, Szántó István csendőr 1, Pelle Imre cz. őrmester 6, Kovács Boldizsár cz. őrsvezető 3,50, Kiss László I. pr. cs. 1.

ÉLELMISZEREKET

legjuttányosabban szállít

Szállítja az összes

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT cég
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZÁM.

szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. csendőrség és a cs. és kir. hadsereg részére.
Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

Hortobágyi képek. — Az ebéd.

Novák István járásörmester 4, Óvári Lajos cz. örsvezető 2, Avár József cz. örsvezető 1, Fehér János cz. örsvezető 1, Krokker János pr. cs. 1, Földes László cz. örmester 3, Schadek Márton cz. örsvezető 2, Bartók József cz. örsv. 2, Szenet János cz. örsv. 2, Németh Gábor csendőr 1, Herke József cz. örmester 11, Hegedűs János cz. örsvezető 5, Hegyesi Sándor csendőr 5, Végh Sándor cz. örmester 10, Szecskó Antal cz. örsvezető —.50, Korsós János pr. cs. cz. örsvezető —.50, Kovács István II. örsvezető 3, K. Bana Sándor cz. örsvezető 2, Kunos Imre csendőr 1, Sándor János csendőr 1, Bordás József cz. örmester 1.20 Főriza Károly cz. örsvezető 1.10, Bodnár Sándor csendőr —.30, Vass István csendőr —.20, Mészáros István cz. örmester 2, Madarasi Sándor cz. örsvezető 1, Viola Márton járásörmester 2, Borzai János cz. örmester 1, Harman János cz. örsvezető 1, Gyapjas István cz. örsvezető 1, Jabász Sándor I. cz. örsvezető 1, Oláh Sándor cz. örsvezető 1, Biró Mihály cz. örsvezető 1, Molnár Imre cz. örsvezető 1, E. Nagy Dávid cz. örsvezető 2, Varga Károly cz. örsvezető 1, Tarpai András csendőr 5, Dénes Mihály csendőr 2, Térmeg József csendőr 1, Farkas Mátyás csendőr 1, Kiss János csendőr 2, Rác Károly örmester 4, Ács Lukács cz. örsvezető 3, Némedy Jenő cz. örsvezető 1, Gőnczi Sándor cz. örsvezető 1, Füzési András csendőr 1, Csala Ferenc cz. örmester 1, Kreis Pál csendőr 1, Váróczi Endre csendőr 1, Bugyik Imre csendőr 1, Vajda Gyula örmester 1, Vázaonyi János cz. örsvezető 1, Teperics István csendőr —.50, Cséri József csendőr —.50, Mariska György cz. örmester 1.20, Kiss Miklós csendőr 1, Vörös Kálmán csendőr 1, Nagy István I. csendőr 1, Bozsódi Zsigmond járásörmester

2, Fölker András cz. örsvezető 2, Srádi István cz. örsvezető 1, Németh János cz. örmester 2, Kajtár Péter cz. örsvezető 1, Márk Mihály cz. örsvezető 1, Varga György cz. örmester 2, Soós János cz. örsvezető 2, Herbály János csendőr 1.50, Vass János csendőr 1.20, Kiss Jeremiás csendőr 1, Bagaméri József pr. cs. 1, Darányi Sándor cz. örmester 2, Orosz György cz. örsvezető 2, Gyergyák György cz. örsvezető 1, Körmöczy János csendőr 1, Kovács Mátyás járásörmester 2, Horváth Sándor I. cz. örmester 1, Petri Mihály cz. örsvezető 1, Pál István cz. örsvezető 1, Csaplár Ignác csendőr 1, Szóradi Imre csendőr 1, Kovács Sándor cz. örmester 1.10, Horváth József IV. cz. örsvezető 1, Kiss István II. cz. örsvezető 1, Strumperger Mihály csendőr —.60, Rigó István cz. örmester 2.50, Vágó Joákhim cz. örsvezető 1.50, Csapó Antal pr. cs. 1, Strényer Ferenc cz. örsvezető 1, Koplányi Márton cz. örsvezető —.50, Perjés, Ferenc csendőr —.60, P. Tóth Imre járásörmester 3, Szűcs Lajos cz. örsvezető —.50, Benke János cz. örsvezető 1, Lung Géza csendőr —.50, Hegedűs Vincze pr. cs. cz. örsvezető —.50, Bolla József cz. örmester 2, Kürthi Elek cz. örsvezető 1, Berán András cz. örsvezető 1, Mravik Ignác cz. örsvezető 1, Nagy Mihály cz. örmester 5, Somogyi János cz. örmester 2, Obora István cz. örsvezető 1, Kéri György csendőr 1, Ineze Imre cz. örmester 2, Szabó András csendőr 1, Andrási József csendőr 1, Bernyó József pr. cs. —.50, Kupás Márton járásörmester 2, Fekete Géza cz. örsvezető 1, Buti Péter csendőr 1, Léhner István csendőr —.60, Székely János csendőr —.50, Balla Mihály cz. örmester 3, Kiss Gyula cz. örsvezető 1, Hosszu László csendőr 1, Elicher Ignác csendőr 1, Bak Lajos örsvezető 4,

Kérjen egy példányt !!

«MŰIPARI CZIKKEK ELLENŐRE»

czimű könyvet ingyen Lőrincz M. és Társa eségtől, Kecskemét. Sok pénzt takarít meg vele !!

Fábián János cz. őrsvezető 3. Drávucz István cz. őrsvezető 2, Vörös Kálmán I. cz. őrsvezető 2. Büki Lajos cz. őrsvezető 2, Polonyi Dezso cz. őrmester 1, S. Nagy József cz. őrsvezető 1, Bartos József csendőr 1, Nagy Pál pr. cs. 1, Lugosan Simon czimzetes őrmester 2.50, Sipos Sándor czimzetes őrsvezető 2, Máté István czimzetes őrsvezető 2, Szkotovics István csendőr 1.50, Thoma Márton őrsvezető 3, Huvvágner János cz. őrsvezető 3 és Farkas Gergely pr. csendőr 1, összesen 297 K 10 f., Halfer József fastékgyára Budakeszi 5, dr. Szilágyi Albert gymnasiumi tanár Lugos 2, a szegedi kerület altisztikara a nyugdíjpótló javára 41, a soproni szárny legénységének — mely már egyizben közel 300 koronát gyűjtött — ismételt adománya az internátus javára 482.84, az egri szárnytól: Vráblik Mátás százados 8, Demel Károly hdgy 2, Tóth István zászlós 2; őrsök: Eger 6.50, Fűzesabony 4, Kápolna 5, Verpelét 3.50, Tiszafüred 5, Poroszló 1, Tiszánána 6, Tiszaörs 10.20, Heves 14, Pély 4, Tarnaméra 8, Gyöngyös 35, Gyöngyöspata 1, Vámosgyörk 3, Karácsond 3, Abasár 3, Halván 5, Pásztó 11, Pétervára, 12, Egercsebi 1, Bátor 13, Maczonka 8, Parád 13 és Recsk 4, összesen 191.20; Grünfeld Pál tési földbirtokos, a győri szárny útján 67; a zombori szárnytól 143.45, a püspökhathvani őrs útján: Sárny Mibály gazdatiszt 1, Melczér Dezso galgagyörki ev. lelkész 1, Mindák tanító 1, Krsák József főtanító 1.50, püspökhathvani h. ezövetkez 2, Püspökhathvan község 5, Trupp Antal jegyző 5, Frankó József esp. plebános 10, Négresy Béla kántor 2, Róth László postamester — 50, Koltay János uradalmi intéző — 40, Ibrányi Mibály ny. huszárornagy, földbirtokos 10, Taby István földbirtokos 10, özv. Földváry Lászlóné földbirtokos 2, Bezdeg Kálmán állatorvos 1, Szuborszky Béla tanító 1, Horváth Dénes földbirtokos 5, Bróthy János intéző 4, galgamácsai plebániái hivatal 3, báró Boxberg János ny. huszárezredes, földbirtokos 10, Bagur János jegyző 1, Leopold Áron kereskedő 1, Stern Lajos kereskedő 1, dr. Rácz Adolf orvos 2 és Okolicsányi Vincze jegyző 1, összesen 81.40; büntető törvénykönyvekért: a belényesi szárnytól 40, a nyíregyházi szárnytól 70; a nagykapusi őrsről: Bedő Ferenc őrsvezető 2, Nagy Vendel cz. őrsvezető 1, Bartos Zsigmond csendőr 1 és Tyiarcán János csendőr 1, a nagydisznói őrsről: Tóth Ferenc őrmester 2, Szöcs György cs. cz. őrsvezető 1, Toók Mózes csendőr 1.50, Balaska Miklós csendőr 1 és Kóter József csendőr 1; a kásonaltizi őrsről: Óvári Miklós cz. őrmester 3, Didek László ok. cz. őrsvezető 2, Peia Vazul csendőr 2 és Lázár János csendőr 1; a gyergyóremetei őrsről: Orbán Elek őrmester 1, Turóczy József cs. cz. őrsvezető 1 és Németh Lajos csendőr 1 korona. A gyűjtés eredménye lapunk zártáig 13,554 korona 07 fillért tesz ki.

Helyreigazítás. Lapunk folyó évi 43. számában a lieblingi őrs adományát az internátus javára 26 koronával tévesen tüntettük fel, mert az 26 korona 80 fillér volt.

A csendőrség párbérmentes. A Katholikus Tudósító jelenti: A püspöki kar tagjai pásztorleveleikben most teszik közzé a folyó évi április 5-én megtartott konferencia egyik határozatát, melynek értelmében a m. kir. csendőrség tagjai, miként a tényleges szolgálat alatt levő katonák is, mentesek a párbérilleték alól.

Egy őrsvezető megtámadtatása. Becze János őrsvezetőt október hó 30-án este 12.9 órakor a krassószörénymegyei Ferenczfalván setaközben Lörincz Márton és Halász Trifu ottani lakosok megtámadták. Becze

őrsvezető támadói ellen kardot használt, minek következtében azok könnyű sérülést szenvedtek.

Kérelem. Virág György csendőr, ki a krassószörénymegyei Mericsina (u. p. Vrány) községben állomásozik, kéri a cs. és kir. 52. gyalogezredben 1908-ban vele együtt szolgált Szabó Gergely csendőrt, hogy tartózkodási helyét vele tudassa.

KÜLÖNFÉLÉK.

A világ leggyűlöltebb néptörzse. Egy olasz egyházi folyóiratban Camisa páter olasz miszisionárius bosszú cikket közöl a korgaz néptörzsről, mely Nyugat-Indiában él. Azt mondja erről az Indiában legutáltabb népfajról, hogy semmivel sem piszkosabb a többi indiai fajnál és hogy szorgalmas, egészséges és takarékos. Honfiktársaik mégis annyira gyűlölik őket, hogy nem áll szóba velük a legutolsó koldus sem. Szétszórtan, kis csoportokban élnek és pálmalevelekből készült kényes ruhákban élségtől szomjúságtól gyötörtén, ruhátlanul fetrengenek. Estére rendszerint annyira elgyengülnek, hogy szólni sem képesek. A mikor az angol kerületi kormányzó megtiltotta, hogy ruhátlanul járjanak, akadtak jószívű emberek, a kik kendőt, vásznat ajándékoztak nekik. E nyomoruságos rubadarabokkal azonban tilos volt nyilvánosan mutatkozniok, mert a braminok szemtelenségnek minősítették, hogy egy korgaz ember öltözködni merészel. Egyszer megverték az utcán egy felöltözött korgazt. Egy csoportjuk, az andehek, annyira gyűlöletes, hogy rákényszerítették egy vasedénynek a nyakukban való viselésére. Egyetlen házba sem szabad belépniök, de még házfalhoz is tilos támaszkodniok. A korgazoknak nincs se ivó- se mosdóvizük, mert nincsenek forrásaik és mégis bántalmazzák őket, ha más ember kútjából vagy nyilvános kútból merítenek. A szomjúságnak oltására kénytelenek távoleső folyokhoz vándorolni.

A tetoválásról. Londonban nemrég megtörtént az a különös eset, hogy egy huszonegyéves katona meghalt tetoválás következtében. Azokból a kis sebekből, a melyeket a „doktor» a katona karján ejtett, tuberkulózis daganat keletkezett, amely átterjedt az agyra, úgy hogy végül az illető agyhártya-tuberkulózisban halt meg. Az orvosok azt hiszik, hogy a tuberkulózis csirái a tetoválás alkalmával kerültek a katona testébe, még pedig oly módon, hogy a tetoválásnál használt tüvel előbb egy gümőkóros embert tetovált a „doktor», előzőleg azonban nem fertőtlenítette a tűt. Lehetséges azonban az is, hogy maga a tetováló volt tüdőbajos és a tűt tetoválás közben a szájába vette.

Az angol nők az egészségért. Nők egészségügyi szervezete kezdte meg a működését mostanság Angolországban. A szervezet tíz női karavánra oszolva bentazza az egész országot és hirdeti az egészség tízparancsolatját. Az első karaván már elindult, szét is széledt, a többi kilencz is a legközelebbi napokban vagy hetekben útnak indul. Az egészségügyi hatóságok máris megígérték a legmesszebb menő támogatásukat e női vándorapostoloknak. Tíz csakugyan talpraesettnek nevezhető egészségügyi parancsolatjuk a következő: 1. Nyitott ablakok mellett való tartózkodás éjjel-nappal. 2. Orron keresztül való lélegzés csukott szájjal. 3. Kizárólagosan tiszta víz ivása. 4. Lassu evés, alapos rágás. 5. Rendszeres szokások. 6. Laza öltözékek: a szövet minősége az évszakokhoz igazodjék. 7. Szabadban, lebetőleg nap-

aütötte helyen végzendő gyakorlatok. 8. Az egész test alapos megmosása, legalább is egyszer hetenkint. 9. Száraz lakás. 10. Kőpési tilalom. Nem ártana, ha a jó angol nők hozzánk is eljönnének s még kevésbbé, ha országazerte szót is fogadnának nekik.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, közliratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes olyesetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emellett olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálati kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdőzókérdéseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

E. J. os. ez. örv. Vajszka. Adás-vevési üzletekkel nem foglalkozunk.

Szebeni csendőr. Menjen a budapesti 17. helyőrségi körhözba, a hol jelzett bajokat a legújabb gyógy mód szerint kezelik. Fürdőt csak utókorra gyanánt ajánlhatunk.

1883. 1. Az őrsiroda tisztogatását ebben az esetben is az őrs eszközölteti. 2. A gazdasági általánynál, de csak az ill. szab. 61. §-ában meghatározott összeg.

G. Gy. Sógorsági viszonyban vannak.

B. őrn. Ozora. 1. A melyre végleg be van osztva. 2. Mindig az anyaőrsöt.

O. ez. örv. Hosszúfalu. 1. Ott nincs semmi keresni valójuk. 2. Nem írhat be más. 3. Nem. 4. Ha a járőr szabálytalanságot követ el, vagy egy tereptárgyat nem portyáz le, akkor jelentse fel. A jelentés helyes voltáról Őo felel; annak hiteltelenségét külön tanúkkal bizonyítani nem kell, de ebben az esetben nem is lehet. Csak nem képzeli azt, hogy diplomáciai uton fogják az Őo jelentésének hiteltelenségét megállapítani?

Öreg csendőr. Nem tehetünk olegyet kérésének. Ha van hely és érdemes rá — rugkapja. Tanácsoljuk azonban, hogy mielőtt levelének végbekezdésében foglaltakat illetőleg véglegesen határozza, nagyon, de nagyon gondolja meg a dolgot, nehogy késő bánat legyen a vége.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület sátoraljaujhelyi szárnyának területén fekvő czirokaófalvi orse, 1910 november 1-én Takcsányba helyeztetett át.

Különítmények felállítása.

A m. kir. III. számú csendőrkerület kecskeméti szári nyának területén Tápiósápon, 1910 november 1-én, egy 4 főből álló különítmény állított fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Varakozási illetékekkel szabadságoltatik:

Nyusál Ambrus IV. számú csendőrkerületbeli járás-örmester, a megejtett újbóli felülvizsgálat alapján, mint „jelenleg szolgálatképtelen”. 1910. évi október hó 1-től. Választott lakbely: Sárbogárd.

Okiratilag megdicsértettek:

Heiszter István csendőr ezts. őrsvezető a lefolyt évben a közbiztonsági szolgálat terén buzgó és szorgalmas tevékenysége által elért szép eredményekért, megbízhatósága és jó magaviseletéért.

Bolevác János ezts. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, de különösen a lefolyt évben a közbiztonsági szolgálatban kifejtett buzgó, szorgalmas és eredményes tevékenységéért, valamint őrsének rendben tartása, alárendeltjeinek helyes befolyásolása és jó magaviseletéért.

AZ ERŐSÍTETT

CAPCINE (PAPRIKA) KENOCS

Az ár és 45 f. postaköltség
beküldése után vagy után-
:: vétel kildve ::

Szenthe Lajos gyógysz.
Budapest, Damjanich-utca 2.

Errekre menő újságokat bizonyítják, hogy mely kitűnő hatás van. Valódi csak nálam kapható.
Kis tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Csuz, köszvény, reuma
ileges fejtűzés, hűlés,
ilegbaj, mindennemű
csontbántalmak ellen
kítőnő hatásnak bi-
:: zonyult szer ::

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közshadsereg szerződ. szállító!

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. :: :: ::

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

Kovács Pál őrsvezető, a lefolyt évben őrsparancsnokának minden irányban való támogatása mellett a közbiztonsági szolgálat terén buzgó és szorgalmas tevékenysége által elért szép eredményekért és kifogástalan magaviseletéért.

Tóka János őrsvezető 10 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén nagy ügybuzgalma és szorgalmas tevékenysége által elért eredményekért, valamint őrsének rendezésére, alárendeltjeinek helyes befolyásolása és jó magaviseletéért.

Nyilvánosan megdicséretettek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Vadász Károly, Homonnai Gáspár czts. őrmesterek, Ruden János, Olasz István és Tóth István II. czts. őrsvezető II-od altisztek, Mosó István, Becsi László és Martonosi Pál csendőr czts. őrsvezetők, Kleitsch Arzén és Farago Ferenc csendőrök, Arkan Sándor pr. csendőr czts. őrsvezető, Nemet János és Milinov Péter próba csendőrök a folyó évi június hó 14-én Krassó-Szörénymegye területén átvonult felhőszakadás következtében Kussica közegben pusztított árvízveszély alkalmával a személy- és vagyonmentés körül kifejtett önfeláldozó, ügybuzgó és igen eredményes tevékenységükért.

Kalez János próba csendőr, a folyó évi június hó 14-én Krassó-Szörénymegye területén átvonult felhőszakadás következtében Szaszkabánán pusztított árvízveszély alkalmával a személy- és vagyonmentés körül kifejtett önfeláldozó, ügybuzgó és igen eredményes tevékenységeért.

Dénes István és Szűcs János I. járásőrmesterek a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett ügybuzgó és eredményes tevékenységükért.

Kiss András I. őrsv., Deák M. cz. őrsv. II. altiszt és Burger Márton csendőr, egy az Anina vidékén huzamosabb időn át garázdálkodott betörőbanda tagjainak hat napon át farszta és nagy buzgalommal vezetett nyomozás során eszközölt kiderítéseért és a tettesek elfogásáért, valamint a folyó évi május hó 12-én Aninán, az osztrák-magyar államvasut-társaság vasgyár telepén pusztított tűzvész alkalmával, a tűz továbbterjedésének megállítására és a vagyonmentés körül kifejtett bátor és elszánt magatartásukért.

Karalyos Gyula és Todorán Zakariás czts. őrsv. II-od altisztek a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységükért.

Boros Károly járásőrmester, Baráth István czts. őrm. és Salzer Adolf őrsv. a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett eredményes szolgálatukért.

Krajcsovics János törzsőrmester az irodai, különösen pedig a raktárkezelési teendők végzése körül tanúsított ügybuzgalmaért.

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Nagy Mihály IV. volt csendőr, mert néhai D. Siomon Mátyás irsai batárbeli lakos sérelmére 1908. évi május hó 11-én elkövetett a már majdnem feledésbe ment gyilkosság tettesének hosszas, fárasztó, igen leleményes és körültekintő nyomozás során történt kiderítésénél és az igazságszolgáltatás kezébe való juttatásánál járőrvezetőjét határozatosan támogatta.

Mészáros István őrsv. ez. őrmester, Kovács István II. őrsvezető, Soós János, Némedi Balint, Harmann János, Hutvágner János, Óvári Lajos, Astileán Daniel, Grünvalszky Károly Károly és Ötvös Miklós Károly czts. őrsvezetők hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor tanúsított kiválóan buzgó és eredményes tevékenységükért, alárendeltjeiknek helyes vezetése és befolyása körül kifejtett szorgalmukért, nemkülönben jó magaviseletükért.

Varga Pap János őrsvezető hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor tanúsított igen buzgó és eredményes tevékenységeért, alárendeltjeinek vezetése és befolyásolása körül kifejtett szorgalmáért.

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Pandur Ferenc csendőr, a lefolyt évben a közbiztonsági szolgálatban szorgalmas és buzgó tevékenysége által elért szép eredményekért.

Szalay Dénes, Varga Károly és Dömötör József csendőrök a lefolyt évben a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó, szorgalmas működésük és jó magaviseletükért.

Kiss János I. czts. őrmester, Béda Benjamin czts. őrsvezető, Sáfrán Sándor és Sánta János csendőrök, mert az 1909. év őszén elfoglalt dobrii őrs új laktanyájának pusztára, kopár udvarát és kertjét egy év lefolyása alatt, kiváló szorgalmuk, buzgó munkásságuk és jóizlésre valló rendezésük által mint udvarra és kertté alakították.

Előléptettek:

1910. évi október hó 25-ével:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után: Nagy Kálmán, továbbá

a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

1910 október 24-ével:

Khmo János, Vácsláv István, Geszti Sándor, Szita Gyula és Tóth Gábor csendőrök, cz. ez. őrsvezetőkké.

Katonai szolgálati jel.

A legénység I. osztályu katonai szolgálati jellel előléptettek:

Villamos és gőzerőre berendezett gyár tévőlől nem képes olcsón finom és jó hangszereket szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia hízi hangszerekészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, réz-nyelvű hangszerek, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjlanul. Kivitel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Zsigmond Zsigmond járásörmester, 1910 október 6-án
Medgyosfalvi József őrmester, 1910 október 10-én.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Papp Lehel járásörmester, 1910 október 20-án.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Biró József járásörmester, 1910 október 3-án, Klisch József törzsörmester, 1910 október 17-én.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Banos György járásörmester, 1910 szeptember 25-én
Grigely Antal járásörmester és Olexik József törzsörmester, 1910 október 1-én, Albert János járásörmester, 1910 október 6-án.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Nagy István járásörmester, 1910 október 1-én.

A legényezési II. osztályú katonai szolgálati jellel elláttattak:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Barabás Károly, Bagi József ez. őrmesterek, Erdő Mihály, Vajda Sándor őrsvezetők, Boér János, Baricz Sándor ez. őrsvezetők, 1910 október 1-én. Pál István, Snós János, Ferencz Matyás, Gazdag László ez. őrmesterek, Barta János, Pál István ez. őrsvezetők, Ursucz Sülárd ez. őrsvezető, 1910 október 5-én, Zsigmond Ferencz ez. őrmester, Bedő Ferencz, Foldvari Hirotnus, Fábrián Lőrincz őrsvezetők, 1910 október 6-án, Székelyhídi János, Sütő János, Mircse László, Magyar András ez. őrmesterek, Csiki Sándor, Opra Imre őrsvezetők, Doha Mihály, Kis Bénéjmin, Antal Illés ez. őrsvezetők, Boér István, Boros Gábor, Bereznai Tivadar, Orbán János I. ez. őrsvezetők, 1910 október 7-én.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Fülöp Ferencz ez. őrsvezető, 1910 október 13-án, Puskás József ez. őrsvezető, 1910 október 16-án, Vida Miklós ez. őrsvezető, 1910 október 19-én, Horváth István III. ez. őrmester, 1910 október 20-án.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Pomabázi Antal ez. őrsvezető, 1910 szeptember 25-én, Hutvágner János ez. őrsvezető, Szabó József II. ez. őrsvezető, 1910 október 1-én, Tóth Ferencz I. ez. őrmester, 1910 október 4-én, Bense György ez. őrsvezető, 1910 október 5-én, Lollok Rezső, Zatykó József, Nemes Pál, Tóth Ferencz II., Biró Lajos ez. őrmesterek, Markovics Horváth Mihály, Bak Lajos, Joó József őrsvezetők, Komáromi Miklós, Kővári János, Ötvös Miklós, Vancsa Sándor ez. őrsvezetők, Hubert Miklós ez. őrsvezetők, 1910 október 6-án, Baráth András, Kubányi Pál ez. őrmesterek, Szabó Imre III., Szentmiklósi János, Lőrincz Miklós, Biró Sándor, Juhász Mihály II. ez. őrsvezetők, Toth István I. Gáspár Miklós ez. őrsvezetők, 1910 október 7-én, Lutkics Elek ez. őrsvezető, 1910 október 19-én, Török András őrsvezető, 1910 október 28-án.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Komora Péter ez. őrmester, 1910 augusztus 23-án.

Szabó Sándor ez. őrmester, 1910 szeptember 27-én, Szalai Mihály ez. őrmester, 1910 október 4-én, Csölle Péter, Füstös Ferencz, László János, Temesi István, Halka István, Tandli János ez. őrmesterek, Szűcs József őrsvezető, Vitéz Miklós, Klimó András, Vidó András ez. őrsvezetők, 1910 október 5-én, Szenyák József, Simánszky Lukács, Horváth János III., Podkonicsky György ez. őrmesterek, Bicsanovszky Tamás, Szennai István, Lasztyán János ez. őrsvezetők 1910 október 6-án.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Darvas János őrsvezető, 1910 október 1-én, Izzai Lajos, Halász István, Jáni Tivadar őrsvezetők, Illyés Sándor, Gecsei József, Barabás Izsák, Both Márton ez. őrsvezetők, 1910 október 5-én, Galicsa József, Kovács Domokos ez. őrmesterek, Szilveszter József, Vitalyos György, Szakács Lajos, Biró Dénes ez. őrsvezetők, 1910 október 6-án, Vitos Ádám ez. őrsvezető, Jancsó István ez. őrsvezető, 1910 október 7-én, Szabó Bódog, Serbán János ez. őrsvezetők, 1910 október 8-án.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Szikora István őrsvezető, 1910 október 1-én, Beke Sándor ez. őrmester, Szabó József őrsvezető, Szegedi György ez. őrsvezető, 1910 október 4-én, K. Szűcs Lajos, Sarudi Benjamin ez. őrmesterek, Hagymási Imre ez. őrsvezető, Cserb Bertalan ez. őrsvezető, 1910 október 5-én, Bölöni Balázs őrmester, Széplaki György, Németh Mihály, Marosi Sándor, László György ez. őrmesterek, Harman János, Dobi István őrsvezetők, Rák Mihály ez. őrsvezető, 1910 október 6-án, Kapusi István őrsvezető, 1910 október 8. Lugosán János ez. őrsvezető, 1910 október 17-én.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Kerti Imre, Székely János, Lung Géza, Kiss János I., Andrási József, Pásztor Péter, Szigeti Imre, Simon György, Varga András III., Hollósi Pál, Gerenda Gyula, Kiss Sándor II., Grendorf Gyula, Szabeni Sándor, Butsala János, M. Kovács Lajos II., Hernyák Gábor, Ágoston János és Pály István csendőrök; továbbá a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Kocz Dániel, Barna Imre, F. Gál István, Anduska János, Ruzsbach István, Szilágyi Mihály, Kocsis Sándor, Szelezsán Tivadar, Szijjartó Károly, Németh József II., Pálfi Jerusalin, (Ruszalin) és Gnaudt István csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Szigeti József járásörmester Gyulai Antal őrsvezető, Molnár György, Vincze János, Nyiri Lajos ez. őrsvezetők és Gál Ferencz ez. őrsvezető 3—3 drb., Ottovna Gyula ez. őrmester és Bartos Márton őrsvezető pedig 1—1 drb. 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

A magyar királyi csendőrség teljes ügyelmébe!!

Minden csendőr, ki órát, ékszer, gramofont vagy bármely más czikkét akar vásárolni, néfem következőképen beszeresheti: 40 kor.-ig havi 6—5 kor., 60 kor.-ig havi 5—4 kor., 80 kor.-ig havi 7—8 kor., 100 kor.-ig havi 9—10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Ezen felül egyszázszáz szent. Az óráknál 10 évi jótállás, teljében, tisztességes kiszolgálás. — 1 gramfon kitűnő kivétel, 20 darabbal (10 nagydipla lemezzel, 100 úbrak, pontmentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelkezés szerint házhoz jöve, mintán évi leírójegyzem van. Kérjen árjegyzéket.

Buecker Győző Nándor és Tsa
magyar műórák és műdtvő
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

Házassagra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Hegedüs Imre ez. őrmester, Fodor Katalinnal, 1910
október 2-án, Szilagyvármónban.

Jáger János őrsvezető, Czibalmos Ellával, 1910 ok-
tóber 11, Alsójárán.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Tormási Sándor ez. őrmester, Gajdi Vilma Terézszel
1910 október 16-án, Markón.

Simon Vendel ez. őrsvezető, Földvári Nagy Mariával,
1910 október 17-én Nagylakon.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Holtzmann István őrsvezető, Szabó Maria Viktóriával,
1910 október 4-én, Budapesten.

Majlinger Ferencz ez. őrsvezető, Kovács Teréziával,
1910 szeptember 30-án, Pusztavacon.

Olab Sándor ez. őrsvezető, Kozma Rozália Helénával,
1910 szeptember 26-án, Gelenczén.

Jurin István ez. őrmester, Horváth Terézszel, 1910 októ-
ber 8-án, Aban.

Nemes Dávid ez. őrsvezető, Tarjányi Paulinával, 1910
szeptember 26-án Terpesen.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában
Sarudi Benjamin ez. őrmester, Bánaski Erzsébettel,
1910 október 1-én, Nyiregyházán.

Pap Sándor ez. őrmester, Bán Mariával, 1910 október
13-án, Kurticsen.

Felikes Mihály őrsvezető, Szabó Jolánnal, 1910 október
11-én, Nyiregyházán.

Bezsela Mihály ez. őrsvezető, Ádám Juliánnával, 1910
szeptember 29-én, Nagykállóban.

Cserb Bertalan ez. őrsvezető, Zigler Mariával, 1910 szept-
ember 24-én, Kapnikbányán.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Székely János ez. őrmester, Ungár Erzsébettel, 1910
október 20-án, Kolozsváron.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Vurdea Vazul ez. őrmester, Nadori Margittal, 1910
szeptember 29-én, Havasmezőn.

Hajas Mátyás ez. őrsvezető, Hudák Matilddal, 1910
szeptember 25-én, Máramarosazigetén.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Fukó Pál járásőrmester, Majtom Mariával 1910 október
24-én Vágbeszterczén.

PÁLYAZATOK

Két irnoki állás a petrossényi kir. járásbírósnál. Fizetés
pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 640 korona. Magyar nyelv
szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga.
Kérvények a dévai kir. törvényszék elnökéhez 1910. évi novem-
ber hó 26-ig.

Egy kapusi állás a budapesti kir. magyar tudomány egyetem
anatomiai intézeténél. Kezdő fizetés 1000 korona. Ruhajuttatmány
200 korona. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írás-
ban. A számolás elemeiben való jártasság. A Rector Magnificus-
hoz címzett kérvények a budapesti tudományegyetem rectori
hivatalához 1910 nov. hó 28-ig.

Egy fogházőrmesteri állás a pancsovai kir. ügyészségnél. Fi-
zetés 1000 korona. Lakpénz 240 korona. Ruhajuttatmány 100 ko-
rona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a pancsovai
kir. ügyészséghez 1910 nov. 24-ig.

Egy fűtőszolgai állás a budapesti kir. magyar tudomány
egyetemnél. Kezdő fizetés 700 korona. Ruhajuttatmány 100 ko-
rona. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban.
Kazánfűtői és gépkezelői vizsga. A Rector Magnificus-hoz cím-
zett kérvények a budapesti magyar tudományegyetem rectori
hivatalához 1910 november hó 29-ig.

Egy hivatalozolgai állás a devocseri adóhivatalnál. Fizetés
pótlékkal 600 korona. Lakpénz 120 korona. Ruhajuttatmány 100
korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a vesz-
prémi pénzügyigazgatóságához 1910. évi nov. 21-ig.

Egy hivatalozolgai állása szakolczai kir. adóhivatalnál. Évi
fizetés 600 korona. Lakpénz 160 K. Ruhajuttatmány 100 korona.
Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a nyitrai pénzügy-
igazgatóságához 1910. évi nov. 30-ig.

Egy irnoki állás a szatmár-németi kir. törvényszéknél. Fi-
zetés 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Magyar nyelv szóban és
írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvé-
nyek a kir. törvényszék elnökéhez 1910 nov. 17-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

1911. évre szóló előjegyzési naptárainkat november hó 15-től kezdve a
beérkező rendelésekhez, felszámitás nélkül fogjuk mellékelni. :: ::